

Jeugd van tegenwoordig

Door Frans Busschots

Jeugd van tegenwoordig

Door Frans Busschots

Toneelspel in 4 bedrijven. 1 decor : de leefkamer van een gezin. Tussen ieder bedrijf: enkele weken.

6 dames, 4 heren.

Personen:

Vader (Jacques) 50 jaar.

Moeder (Rosa) 45 jaar.

Danny, zoon van Jacques en Rosa, 19 jaar.

Jill, dochter van Jacques en Rosa, 17 jaar.

Lesley, vriendin van Jill, 18 jaar.

Mickey, liefje van Jill, 19 jaar.

Tante Elly, zuster van Jacques, 35 jaar.

Baas (Karel) 50 jaar.

Vrouw (Lydia) 45 jaar.

Non, directrice van school Danny, 40 jaar.

Eerste bedrijf

Moeder, huiselijk gekleed, dekt met zorg de tafel voor één persoon. Haar man, Jacques zal zo gaan thuiskomen. Naar keuken. Geluid van auto die stopt. De bel gaat. Moeder opent de deur (achter rechts). Vader komt op. Zelfzeker, de “baas”.

Moeder Je bent vroeg vandaag. Kom binnen. (sluit de deur achter vader) Weinig verkeer, zeker ? (denkt na) Ja natuurlijk, die werken aan de grote baan zijn beëindigd. Dat heeft lang geduurd. Met twee man en een paardenkop hebben ze er maanden aan GEWERKT. Meer machines dan werkvolk.

Vader (wat afstandelijk) Ja . . . ja . . . zo is het !

Moeder En met die, regen, een modderpoel was het. En die schoolkinderen. 't Was erg ! Goed dat dat gedaan geraakt is.

Vader (geen antwoord)

Moeder Die moderne tijd. Meer miserie dan de rest.

Vader (kijkt naar de tafel, geeft de aktentas aan moeder, die hem naast de zetel zet.)

Moeder (neemt mantel van vader aan, mantel in gang.)

Vader (kijkt rond. Zet zich in zetel)

Moeder Moe zeker ? Zwaar werk heb jij niet. Maar al die kopzorgen. Dat wikken en wegen. Beslissingen nemen . . .

Vader Verantwoordelijkheid.

Moeder Als je niet zulke grote pree had zou ik zeggen : ga bij (firma uit de streek) Van Hool werken. Wat sleutelen aan autobussen en 's avonds al fluitend naar huis. Of bij de gemeente . . .

Vader (kijkt vernietigend naar moeder: Wat een gesprek is dat nu weer vandaag !)

Moeder (serveert aperitiefje uit de bar, biedt aan. Neemt krant, biedt krant aan.) Ze staat weer helemaal vol vandaag. Gisteren over die vliegtuigkaping die mislukte omdat dat vliegtuig niet wilde ontploffen en vandaag over de regering die misschien zou kunnen VALLEN over kasseistenen die de studenten nog moeten opbreken . . . zullen opbreken.

Vader (neemt krant aan, bekijkt Is dat de krant van vandaag ?)

Moeder Ja . . .

Vader Het lijkt wel of heel de straat ze gelezen heeft ? !

Moeder De hond.

Vader De hond ? Wat . . .

Moeder Natuurlijk dat DIE de gazet niet leest. Maar wat doet een jonge hond ? Spelen hé !

Vader Dat kan. Maar niet met mijn gazet.

Moeder Er staat ook iets in van bruggen die veel geld gekost hebben en waarover misschien nooit een weg zal komen. Zoals die bruggen vroeger in de Kempen.

Vader Dat is dan te danken aan die fameuze politiekers.

Moeder Steekpenningen zeker ?

Vader Wat weet jij daarvan ? Steekpenningen ! Gazettenpraat ! Op ons departement wordt ernstig gewerkt. Wetenschappelijke studies gemaakt en pas dan beslist. Steekpenning ! (leest verder de krant.)

Moeder (naar de keuken en terug op met potje met soep en schoteltje met boterhammen.) Zal ik uitscheppen ?

Vader (bladert in de krant, bekijkt bladzijde met aandelennieuws) 105 frank gestegen ! Dat moet ik volgen. Dat is . . .

Moeder Zal ik uitscheppen ? Of nog wat wachten ?

Vader Ik kom !

Moeder Gelukkig dat je 's middags warm eten hebt op 't werk. Maar mijn soep vind je wel lekker hé ?

Vader (recht, naar tafeltje toe.) Soms ! (kijkt kritisch, zet zich.)

Moeder Mijn soepeke ! Een beentje met wat merg. Wat selder en prei. Een pataatje, wat tabioca ! Een lekker bouillonke met groenten uit onze tuin. (schept uit) Zie eens ! Dat is echte soep ! Zo maakte ons moeder ze ook. (snuift) Heerlijk !

Vader (proeft) Niet slecht.

Moeder Proef nog ne keer ! Langzaam. Zoals ze dat bij wijn doen. 'k weet het : bij wijn is dat maar komedie , maar bij mijn soepeke ! . . .

Vader (proeft nog eens) Niet slecht.

Moeder Zie je wel ! Zoals je zegt : lekker !

Vader Soep !

Moeder (schept nog een pollepel in) En hoe was het op het werk ?

Vader Druk, zoals altijd !

Moeder Dat zal wel. Ik heb het ook druk gehad, zoals altijd. En hoe zit dat nu met die benoeringen ?

Vader Benoeringen ?

Moeder Ja, die promoties . . . Bevorderingen van ambtenaren . . .

Vader Weer van de gazet zeker ?

Moeder Alles wat ik weet komt van de gazet, of de radio, of wat ik hier thuis hoor, maar dat is niet veel. Je weet dat ik bijna nergens kom. Hier woon en werk ik. Hier is mijn huishouden. Voor rond te lopen en te roddelen heb ik geen tijd.

Vader Ja, er wordt al een tijdje over gepraat. Wat verschuivingen, wat bevorderingen, misschien. Maar eigenlijk is er nog niets van geweten.

Moeder Jij komt toch zeker in aanmerking. Jij werkt je kapot op 't ministerie. Het kan toch niet zijn dat ze allemaal zo hard werken ! Heel Brussel zou van al dat ministeriezweet stinken als de pest. Als er promoties komen dan moet jij erbij zijn. Jij werkt . En hard !

Vader Brussel stinken naar 't zweet van ambtenaren ?

Moeder Je hebt gelijk. Dat kan niet. Ik praat weer wat te rap. Met al die ministers in de buurt droogt dat zweet veel te vlug op. Zo een minister werkt als een spons . . .

Vader Jaja . . .

Moeder Wie hard werkt moet promotie krijgen.

Vader Ja, niet alleen het werkt telt. Wie je kent is meestal belangrijker dan WAT je kent.

Moeder De paarden die de haver verdienen krijgen hem gewoonlijk niet, hoor ik al eens zeggen.

Vader Eens met je chef gaan eten, iemand kennen van de juiste politieke partij. De juiste kleur.

Moeder Als 't dat maar is : laat u baas en zijn madam maar eens komen eten. Ik maak voor hen iets speciaals klaar. Natuuraardappelen met ajuinsaus en een goede haring en natuurlijk (vader en moeder samen) een lekker soepeke, dat kunnen ze op 't ministerie toch niet klaarmaken.

Vader Een goed soepeke . . .

Moeder Je zegt toch . . .

Vader (onderbreekt) Soepeke ! Ja snapt het niet !

Moeder Neen ?

Vader Neen ! En jij zult het nooit snappen. Een goed soepeke ! Dat is ander volk. Dat zijn geen mensen van gewone komaf. Dat is een elite. Fijngevoelige mensen. Met een ruime culturele bagage. Mensen die weten hoe de stukjes van de grote puzzel, die de wereld is, in elkaar passen.

Moeder Strekenverkopers. Als mijn soepeke voor hen niet goed genoeg is, blijven ze buiten !

Vader (eet verder)

Moeder (denkt na, wil vader helpen bij zijn promotie) Misschien, kan ik een kalkoen dooddoen. Een kalkoen . . . ' k heb gisteren het kapmes tegen de slijpsteen gehouden. Het blinkt dat het een plezier is van ernaar te kijken.

Vader laat maar. (eet verder)

Moeder Ik weet wel dat jij veel verstandiger bent dan ik, maar . . .

Vader Misschien had ik maar gewoon hier in de buurt moeten gaan werken. In een fabriek, of de gemeente zoals je zegt. Ik heb dag en nacht gestudeerd. Me opgewerkt. En nu sta ik nergens, maar alleen . . .

Moeder Als ik wist dat het hielp, dan zou ik wel met de ene of andere dikkop gaan praten. (neemt sigaar en aansteker uit de barkast, legt dat op de tafel.)

Vader (steekt sigaar op en gaat in zetel zitten, bladert in de krant, leest)

Moeder (ruimt de tafel af. Bloempot op tafel, af naar keuken.)

Jill (hypermodern gekleed, komt thuis van de school) Hallo ! Dag, paps ! (geeft vader een vluchtige zoen.)

Vader Kom je nu pas van de school ?

Jill Van de school ? Dat weet je toch zelf paps ! De school is al lang gedaan !

Vader Van waar kom je dan ?

Jill Wil je het echt weten, paps ?

Vader Ik moet het weten !

Jill Wat een belangstelling. Prachtig ! Ja, ik heb even met Karin en Lesley gepraat. En we hebben iets gedronken en een ijsje gesnoept. Het leven is hard, paps ! (zet boekentas naast aktentas)

Jill Studeren is niet meer zoals in jouw tijd. Koppie gebruiken. Stress.

Vader Dat zie ik. Losbollen zijn jullie. En die Karin en Lesley . . .

Jill Prachtige vriendinnen, toffe meiden, paps. Echt. Maar nu moet ik naar de keuken. Je hebt toch niet al die lekkere soep opgelepeld ? Mams kan zulke lekkere soep koken. (bijna af) Je maakt weer van die grote donderwolken. Rook, paps ! Probeer eens van die kleine kringetjes te maken, zoals je rond Jupiter ziet. Heerlijk, romantisch.

Vader Wat er van jou moet worden, weet ik niet !

Jill Ik ook niet, paps ! (af)

Vader (kijkt dochter na, recht, krant in zetel. Met aktentas af, naar bureau.)

Jill (op met appel in de hand. Eet. Appel op salontafel. Trommelt wat met de vingers. Enkele danspasjes. Snelt naar de radio toe. Zet aan. Zoekt andere zenders. Vindt tenslotte de muziek die haar bevalt. Echter van een slechte kwaliteit. Soreekt de naam van de muzikant uit vb, M. Jackson.) Dat is muziek. Dat is klasse. (Enkele danspasjes.) Wat een prachtige stem. (enkele danspasjes, eet van appel, zet muziek wat luider geniet.)

Vader (vanuit de geopende deur.) Jill ! Dat lawaai !

Jill Muziek, paps !

Vader Zet dat lawaai wat stiller.

Jill Toe paps !

Vader Stiller of af !

Jill (muziek minder luid)

Vader (zet muziek af, terug naar bureau.)

Jill (zet zich ontgoocheld.) Alleen een walke -man zou hier mogen. Of Beethoven, of Bach.

Danny (vanuit de deuropening.) Of Chopin. (op) Muziek zusje, is natuurlijk nog wat anders dan wat barbaarse klanken. Muziek . . .

Jill Nu jij weer !

Danny Gelukkig: ik maar !

Jill (geen antwoord)

Danny (deur met een smak achter zich toe, zet radio luider, plagend.) Ik weet dat je vriendinnen van een betere klankkwaliteit houden. En natuurlijk in stereo.

Jill Danny, jij . . .

Danny Heb je het al eens gevraagd, van die stereo ?

Jill (ontmoedigd.) Neen. Ik durf niet !

Danny Wat ? jij durft niet ? jij, jij durft alles !

Jill Paps. Een voorbeeld uit de late middeleeuwen.

Danny Wie niet waagt, niet wint ! Muziek is belangrijker dan . . . eten !

Jill En als hij neen zegt ?

Danny Dan weet je tenminste wat je nu denkt !

Jill Dat is echt een troost.

Danny Overtuig hem en neen wordt ja ! De jeugd van tegenwoordig ! Vooroordelen !

Danny Doorzettingsvermogen ! Niet aflaten. De oudjes van nu zijn binnen 20 jaar dood of bijna vergeten. En jij kunt dan terugblikken op een onvolmaakte jeugd. Een jeugd zonder muziek. Toe nu, zusje !

Jill Ik durf niet !

Danny (vertrouwelijk) Kom, ik ben paps ! Ik kom binnen en jij vraagt een stereo. Aandacht.. Acte één !

Jill (schudt hoofd)

Danny Ja ! (naar de deur toe. Open en met een onhandige smak terug toe. Komt als vader binnen, imiteert. Doet jas af, legt hem neer. Het aperitiefje. Zet zich. Leest krant. Tot Jill.) Nu jij ! Vooruit !

Jill (speelt dan uiteindelijk toch mee. Vanuit de deuropening naar zetel toe.) Paps ?

Danny Toe, meer overtuigd !

Jill Dag, paps ! (zoent)

Danny Je hebt van Mickey al wat geleerd ! Vooruit, verder !

Jill Paps ?

Danny Ja, wat is er nu weer ?

Jill Paps . . .

Danny Paps , paps . . .

Jill Ik zou graag een stereo hebben !

Danny En ik een miljoen !

Jill Paps, dan kan ik de platen van M. Jackson (of andere artist) spelen. Prachtige muziek !

Danny Prachtige muziek ? M. Jackson, wie is dat ? Een lawaaimaker zeker ? Muziek ? Weet jij wel wat muziek is ?

Jill Ja, neen . . .

Danny (in zetel, demonstreert.) Muziek dat zijn prachtige klanken, zo prachtig als in de hemel. Een stukje hemel dat naar beneden komt, om de mensen gelukkiger te maken. Geen gekras of geroep of getier. Zachte klanken. Hemelse wolkjes.

Jill Zoals Beethoven, Chopin, Bach . . .

Danny Juist. Eenvoudig, niet ?

Jill Dat noem ik geen muziek. Dat zijn slaapmutsjes voor oudere mensen. Alleen oudere mensen houden van klassieke muziek, net voor het slapengaan. Jonge mensen willen iets wat hen aanspreekt. Ritme.

Danny Om daar iets over te weten ben je nog veel te jong. Je praat maar wat anderen rondstrooien. Vandaag een stereo om zoveel lawaai te kunnen maken als je schoolkameraden en morgen een nieuwe fiets, zagezegd omdat je van de natuur houdt, maar omdat je klasgenoten er ook een gekregen hebben. En . . .

Jill Toe, paps, Krijg ik een stereo ?

Danny Neen, neen ! (neemt krant om te lezen.)

Jill Zo zou paps ook antwoorden.

Danny Natuurlijk.

Jill Wat moet ik dan doen ?

Danny Overtuigen. Met slaande argumenten.

Jill (zet zich.) Als je ouderwetse oudjes hebt . . .

Danny Let op ! Ik zal jouw rol eens spelen. Zet je. Lees de krant. Ik kom binnen.

Jill (neemt de krant)

Danny Hello, paps ! Ik ben blij dat ik je zie. Het was druk op de baan, hé ? (even pauze)
Je ziet er moe uit. Zal ik iets uitschenken ? Een aperitiefje ?

Jill Hello, lieve dochter !

Danny (geeft Jill een zoen.)

Jill Waar heb jij dat geleerd ? Niet van TV, zal ik eens raden ?

Danny (lacht) Paps, ik wou je eens spreken. Heel even maar.

Jill Dan kan. Zeg het maar.

Danny Ik zou graag een stereo hebben.

Jill En ik een miljoen. Heb je nog wat anders te vragen, over de school ? . . .

Danny Neen, paps, 'k maar.

Jill Komt niets van. (leest verder de krant, legt krant neer.)

Danny Neen. Maar zo erg is dat nu ook weer niet. Ik wilde met mijn rugzak Europa veroveren, slechts 3 weken zwerven, leven als God in Frankrijk.

Jill Dat was onzedig. Er waren ook meisjes bij jullie groepje.

Danny Jij bent nog erger dan paps. Dag zusje. (af)

Jill (zet radio aan zachtjes.)

Vader (op. Kijkt naar Jill, naar de krant.) Wie heeft die krant zo weggelegd ?

Jill Ik, paps.

Vader (zet zich neer, leest krant.)

Jill Paps, mag ik een stereo kopen, ik . . .

Vader Neen, neen ! En laat me gerust. Moet je niet studeren ? Zet die radio af.

Jill (draait eerst verkeerdelijk aan de volume knop en zet dan de radio af, bijt in appel ,legt klokhuis op salontafeltje, kwaad af.)

Moeder (verschrikt op.) Wat was dat lawaai hier ?

Vader (gestoord) Dat moet je vragen !

Moeder Die stereo, of hoe zo een ding ook al heet, daar heeft ze haar zinnen op gezet.

Vader Studeren is belangrijker. Studeren moet je in je jeugd doen. Lawaai kun je gans je leven maken. Veel lawaai.

Moeder Je bent veel te streng voor de kinderen. Ze moeten zich toch met iets kunnen amuseren. De jeugd van tegenwoordig.

Vader Studeren en werken. De rest is bijkomstig. Meer hoeft niet. Ze nemen wel wat ze nodig hebben.

Moeder Danny wilde een trektocht . . .

Vader Met een hoopje halve garen en dan maar langs de autostrades zwerven als losgelaten wild. En dan zat vrouwvolk. Ze moeten niet meer naar de maan kijken voordat ze mekaar eens goed vastpakken. Met die moderne middeltjes zijn alle dagen van het jaar goed !

Moeder Met de trein . . .

Vader Ik zou het besterven indien men op 't bureau te weten kwam dat mijn zoon als een leegloper de wereld in trekt.

Moeder En wat zou men op 't bureau zeggen indien men vernam dat je zoon het huis verlaten had ?

Vader Dat zal nooit gebeuren !

Tante (op langs keuken) Hallo, hallo ?! Drukke problemen aan het bespreken ? (tot vader) Dag, broertje !

Vader Ben je er weer ? Hoe ben jij binnengekomen ?

Tante De achterdeur, broertje. Wie komt er nu nog langs de voordeur op de buiten ?

Vader Ik.

Tante Jij ! Dat is te geloven. Jij doet niet graag zelf de deur open. Iemand met jouw functie. (tot moeder) Dag, Rosa. Weer problemen met de jeugd ? Weet je : mijn zuster, ons Nancy, daar hebben ze nooit problemen met de jeugd. Er wordt daar alleen over de TV gediscussieerd. Want de TV tegenwoordig . . .

Vader Ons Nancy zal nog problemen genoeg krijgen. Wacht maar !

Tante Jonge mensen moet je wat vrijheid geven, wel met mondjesmaat maar iedere dag meer zelfstandigheid en met vallen en opstaan groeit men naar volwassenheid.

Vader Kom je je weer bemoeien met andermans huishouden ?

Tante Vermits ik zelf nog vrij ben en onbesproken, moet ik wel over anderen praten. Helpen de waarden ontdekken. (kijkt rond) Hebben ze hier de laatste singel van M. Jackson ? Keigoed. (kijkt rond) Maar hier hebben ze nog geen boxen staan. En geen platendraaier. Wat achterlijk zeg ! Geen stereo in huis. Alleen iets om soep te koken, en wat potten en pannen en . . . Mijn broertje !

Vader En welk is de reden van je belangrijk bezoek ?

Tante Even komen kijken of de nek van mijn broertje nog dikker geworden is ? Nog geen directeur- generaal ?.

Moeder Dat kan nog gebeuren. Hij studeert regelmatig.

Tante Ik wist niet dat je daarvoor moet studeren.

Moeder Voor directeur- generaal ?

Tante Voor een dikke nek.

Moeder Promotie maken is niet zo gemakkelijk.

Tante Ik zie het allemaal niet zitten. Eens men getrouwd is , is de kous af. Vast werk en het huidhouden . . .

Moeder Daar kan ik inkomen. Jij bent niet getrouwd. Iedere frank meer is altijd welkom. Een huidhouden kost veel geld.

Tante 't Is allemaal zo lang en breed als je wil. Ik ben nu eenmaal mooi gekleed en anderen hebben daar geen aandacht voor.

Moeder Of geen centen.

Vader (tot tante) Jij komt ook altijd op die gelukkige momenten binnenvallen.

Tante Dat is een van mijn sterke kanten. (tot moeder) Stel je voor: gisteren kreeg ik een huwelijksaanzoek.

Vader Heb je een dronkaard tegen 't lijf gelopen ?

Tante Neen, iemand die ergens in Brussel op een bureau werkt en al een tijd charmant doet. Hij wil met mij trouwen.

Vader Wat een kort rokje al niet doet.

Tante Hij sprak alleen over mijn blauwe ogen en mijn zachte handen.

Moeder Je hebt toch neen gezegd ?

Tante (lacht) Wil je het echt weten ?

Moeder Natuurlijk.

Tante Kom, naar de keuken. Mijn broertje is toch niet geïnteresseerd in mijn liefdesleven. (met moeder naar de keuken, draait zich om) Ik denk zelfs dat hij van kussen niet veel afweet. (tante en moeder af)

Vader (denkt na. Krant. Hoort gelach in de keuken. Speelt voor luistervink aan de keukendeur, dan af.)

Mickey (op gevolgd door Lesley) Hier loop je binnen en buiten zonder dat iemand het ziet. (ruikt, sigaren . . .)

Lesley De lieve paps van Jill is thuis.

Mickey (ziet klokkenhuis van appel) En Jill ook.

Lesley (blijft voor de radio staan.) De late middeleeuwen. Op –af –knop en de klassieke afstemnaald. Jezus. (zet radio aan, scherp geluid.) Jezus !

Mickey Dan is mijn installatie toch nog wat anders. Dit is muziek uit een andere wereld. Zelf de Romeinen zouden dit niet als muziek erkennen. En geen lokale zenders. (draait aan knop) Alleen dat gelul van Brussel.

Lesley Jij had toch ook maar een grote plasticdoor, tot vorige week ?

Mickey Maar nu 2 x 60 watt. Weet je : dit is de dag en nacht ! (zet zich makkelijk in zetel, bekijkt de krant)

Lesley (zet zich in de andere zetel)

Mickey De “gazet”. Bah ! Moorden, politiek en sport. Je maakt je handen vuil van al die inkt.

Lesley Snap je nu waarom oudere mensen de krant lezen ? Ze hebben gewoon geen fantasie meer. ’t Is allemaal alledaags geworden. En de krant vult de tijd. Simpel, hé ?

Mickey Voor sommige sporten is de krant WEL goed.

Lesley Alleen sporten waar de reclame zijn handen afhoudt.

Mickey De reclame ?

Lesley Natuurlijk ! Alles wat jaren sport was is door de reclame tot handeldrijven omgetoverd. Vind je het misschien normaal dat iemand die nooit serieus gestudeerd heeft, omdat hij wat stomme spierkracht heeft en tegen een bal kan stampen, véél meer verdiend dan een dokter, een ingenieur ?

Mickey Als ik je goed begrijp dan moeten die lomp zijn om tegen een bal te stampen, verstandig genoeg zijn om te studeren . Een gekke wereld.

Lesley Jij doet alsof de wereld gek is.

Mickey Ik wil alleen maar zeggen dat de krant voor mij nuttig is voor bepaalde sporten. Sporten met individuele prestaties, bedoel ik.

Lesley Jij en sport . . . neen, dat kan niet.

Mickey (kijkt naar Lesley) Ik praat makkelijker met Jill. Zou zij misschien verstandiger zijn ?

Lesley Plaagbeest. Dat zal wel iets met liefde te maken hebben.

Mickey Je zou het eens aan Stijn kunnen vragen.

Lesley Daarover moet je stilletjes praten. Ze weten het thuis nog niet. En hij is niet de enige kandidaat . Ze moeten er thuis nog niets over weten.

Mickey Wat ? Dat je aan het vrijen bent ? Och ?

Lesley Zo zou je het kunnen noemen, ja.

Mickey Als de oude heer, in wiens zetel ik nu zit, het moest weten dan was dat mijn beste dag niet. Als hij wist dat ik bijna dagelijks zijn dochter kus.

Lesley Zeg maar dagelijks. Enfin, wat jullie vrijen noemen. Ik heb eens 5 jaar met iemand gevrijd en pas toen het af was , wist ik dat ik al die tijd iemands verloofde was.

Jill (op, niet in 't beste humeur) Hallo ! Jullie hier ? Ik wist het niet.

Mickey De deur stond open.

Jill Die staat bijna altijd open. Om die sigarenrook van paps buiten te laten.

Mickey Lesley zegt dat als je vrijt je dagelijks moet zoenen, en vandaag is dat er nog niet van gekomen.

Lesley Jij, leugenaar.

Mickey (steelt vlug een zontje, paps . . .) Goeie gewoontes moet je in ere houden. (bekijkt Jill) Het lachen verleerd, Jilleke ?

Jill (naar radio toe, zet af.)

Mickey De stereo, dat is het !

Jill Het kost te veel geld, het is verspilling . . .

Mickey Eigenlijk is het ook zo. Hoe ze het durven, die commerçanten weet ik ook niet. Voor enkele blinkende dozen met enkele knopjes vragen ze stukken van mensen.

Jill Dat kun jij nu wel zeggen, maar als jij straks je favoriet met 2 x 60 watt door je kamer laat klinken, dan moet je je toch gelukkig voelen.

Mickey Natuurlijk, Jilleke. Ik gekte maar.

Jill Ik weet niet hoe ik ze moet overtuigen. Altijd andere redenen om neen te zeggen.

Mickey Als ik je maar kon helpen.

Lesley Ik heb de fiets van tante Elly gezien.

Jill En wat heeft die fiets met mijn stereo te maken ?

Lesley Dat zij hier ergens in de buurt is.

Jill Ik heb haar al gehoord.

Lesley Zij zou je toch kunnen helpen.

Jill Als er iemand op de wereld is die mij verstaat en waarmee ik rustig kan praten dan is zij dat. OK.

Mickey En ik dan ?

Jill (lacht waarderend)

Lesley Tante Elly zal je wel steunen. En niet aflaten. Ze worden het misschien moe om neen te zeggen. Eén keer ja is genoeg.

Mickey Weet je: nooit tevreden zijn met minder dan 2 x 60 watt. Er moet toch iets vermogen inzitten. Een beetje bas.

Danny (met pet op hoofd, rugzak aan, marcheert door de woonkamer) Hallo ? Trekken jullie mee ? De wijde wereld in. Ik heb de eerste prijs gewonnen in een loterij. Een reis om de wereld. Tot ziens, vrolijke lui. (af)

Lesley Wat heeft die ?

Jill Plaagbeest. Hij wilde vorige grote vakantie een trektocht maken, maar mocht niet. Te begrijpen. En nu doet hij niets anders dan mij plagen, met die stereo. Met alles.

Lesley Zo een tochtje vind ik wel leuk. De wijde wereld.

Jill Papa vond dat dat niet paste bij onze stand. Ze zouden er op 't werk mee lachen, zei hij.

Mickey Die oude generatie is nogal kronkelachtig in hun denkpatroon. Zelf doen waar je zin in hebt. Wat anderen denken ? De boom in !

Lesley Ik kan Danny toch begrijpen. Maar als ik er echt warm voor liep, dan was ik zo weg. Als de oudjes neen zeggen en je bent weg, dan hebben ze toch, ten minste een vermoeden waar je kan zijn. Zo eenvoudig is dat.

Jill Je zou eens een weekje hier moeten wonen, dan wist je wat eenvoudig is.

Lesley Denk je dat ik het zo makkelijk heb ? Ik moet ook vechten voor het een en het ander. Het is bij mij zelf een sport geworden. Ik vecht om te vechten, met woorden natuurlijk. En het plezantste ervan is dat ik soms dingen vraag die ik natuurlijk helemaal niet hebben wil. En dat ik dan krijg wat ik niet dierf vragen. Dat is een mooie kant van 't leven, kinderen !

Jill Maar daarmee heb ik . . .

Mickey (én Lesley samen) Mijn stereo nog niet !

Allen (lachen)

Lesley Het komt wel in orde, Jilleke. Geduld kind. Rome en Parijs zijn ook niet op één dag gebouwd. En vooral: laat het nooit tot een frustratie komen.

Jill Frustratie ?

Mickey (lacht)

Lesley Ja, frustratie. Net als drugs !

Mickey Een stereo met drugs.

Lesley Waarom denk jij dat men drugs gebruikt ?

Jill Frustratie ?

Lesley Juist !

Jill Weerprofeet !

Lesley Geen "weerprofeet". Jammerlijk genoeg de waarheid. Sommige jonge mensen voelen zich alleen, kunnen de problemen niet meer de baas. Problemen thuis, op de school, en dan doe je domme dingen. Met wat kameraden, die het ook niet meer zien zitten. En je komt in een cirkeltje waar je nooit meer uitraakt . Men verwacht van ons dat we hard studeren, goede resultaten behalen, maar men vergeet dat een student het heel moeilijk kan hebben, steun nodig heeft van ouders, vrienden, en . . .

Mickey Zou men wel weten dat je van studeren suf wordt en soms een beetje ontspanning nodig hebt ?

Mickey Maar vrijen is toch ook een goede remedie ?

Lesley Zegt men . . .

Mickey Jij hebt nog geen ervaring. Nochtans zie ik de laatste tijd wat gefladder van knappe jongelingen in je buurt. Eens je gekozen hebt, zie je wel. Voor mij zijn er maar twee mogelijkheden: vrijen of drugs.

Lesley Zeg Jilleke, men heeft Danny de laatste dagen nogal wat zien optrekken met Karel en iedereen zegt dat die stuf gebruikt.

Jill Zo gek is Danny niet.

Mickey Vrijen of drugs.

Jill Dan moet hij maar een lief zoeken.

Mickey Er is nog genoeg loslopend wild.

Lesley (werpt kussen naar Mickey's hoofd) Klein kind !

Jill Maar ik denk niet dat hij een vriendinnetje zoekt. Hij is zo stil de laatste tijd. Die rugzaktrip van vorig jaar zit hem nog altijd dwars. Hij had er weken aan gewerkt. Documentatie verzameld, reiswegen bestudeerd, en noem maar op.

Mickey Met een goed lief komt hij er wel bovenop.

Jill Maar ze zou het zelf moeten vragen !

Lesley Dat kan.

Jill (én Mickey lachen.)

Danny (komt luidruchtig op, wat onhandig) Zo een beetje zachte muziek . . .

Lesley Je hebt toch ons gesprek niet afgeluisterd ?

Danny Waren jullie dan iets belangrijks aan 't bespreken ? kan dat ?

Jill Danny, probeer nu eens voor een keer . . .

Danny . . . niet te plagen.

Jill Juist !

Danny Dan mag ik niet meer zeggen wat ik wil ? Kan het niet zijn dat ik een zacht muzikje waardeer , (naar radio toe, zet aan, liedje van Eddy Wally, zangeres zonder naam, of dergelijke) Zie, dat gaat recht naar mijn hart !

Jill Ik dacht dat je over muziek sprak ? Dat is geluid voor gepensioneerden !

Mickey (recht) Ik hou van jou. Ik blijf je trouw ! Met twee ogen zo blauw ! Ik sta in de kou !

Danny Je kunt natuurlijk gemakkelijk kiezen voor Madonna . . . , of . . . , dat kan allemaal op een gewone radio. Je hoeft daarvoor geen dure elektrische doos te kopen !

Jill (tot Mickey) Zie je ! Zo plaagt hij me altijd ! Zonder stereo heb je toch geen ritme, geen dansgevoel ?!

Danny Dat is te bezien ! Als je kunt dansen, heb je niet veel nodig.

Lesley Alleen een liefke !

Danny Daar ken ik niets van. (denkt na) Maar als dat liefke ook mijn huiswerk zou maken . . .

Lesley Racist !

Jill Plaagbeest !

Danny Je moet maar studeren, zusje ! Om lawaai te maken heb je nog héél je leven !
(radio af, Danny af.)

Lesley Ik denk dat hij best lief KAN zijn. Jongens zeggen soms dingen die ze anders bedoelen (wil opstappen)

Jill (tot L. en M.) Zeg, wat kwamen jullie eigenlijk doen ?

Lesley Die stereo. Je praat er zoveel over de laatste dagen. Ik dacht: die heeft er al eentje staan pronken . . .

Mickey En ik was toevallig in de buurt. Gewoon toevallig.

Jill Die stereo . . .

Lesley Je moet tante Elly inschakelen. Zij kan soms aardig uit de hoek komen ! Tot ziens ! (naar deur toe, af)

Mickey Dan ga ik maar eens naar mijn oudjes kijken ! (naar deur toe, Jill omarmd, mee naar de deur, beiden af)

Tante (samen met moeder, komt keuken uit. Tante voorop met leeg bordje en onderlegger voor koffiepot. Moeder met 2 tassen, ondertassen, koffiepot, potje met suiker . . . Tante legt onderleeger op tafeltje en orkestreert ceremonie : alles netjes op tafel . . . Tante wijst naar leeg bordje – koekjes ? – moeder terug naar keuken , terug op met koekjes. Beiden zetten zich, moeder schenkt in. Het geheel: een beetje show uitgaande van tante.)

Tante De tuin schreeuwt om een stevige onderhoudsbeurt. En mankeert hier een MAN in huis.

Moeder (lacht) Dat kun je best je broertje eens zeggen. Zelf heb ik er de tijd niet voor.

Tante (roert de koffie, proeft) Lekker ! beter dan bij mij thuis. Je moet het hem maar eens goed zeggen, vind ik.

Jill (komt terug op, glimlachend)

Tante Je hebt van je vriendje afscheid genomen ? Liefde is mooi, hé kindje ?

Moeder Wat ? Ze is nog veel te jong !

Tante Maar natuurlijk is zij nog veel te jong ! vrijen moet je echter als je heel jong bent.

Jill Of jong voelt, tanteke !

Moeder Vrijen . . .

Tante Een vriend, Rosa !

Moeder Een vriendje, een vriendje . . . (drinkt van de koffie)

Jill (naar de radio toe) Een beetje hifi- muziek zou het hier eens zo gezellig maken.

Tante Zeker. Zeker. Ik begrijp het. (knikt overtuigend, ze zal de zaak eens een duwtje in de rug geven.)

Vader (op, met dikke sigaar, blijft staan, kijkt verwondert naar zijn zus)

Tante Weer stoombootwolken ! Maar broertje toch !

Vader Ik hoopte dat ja al weg was.

Tante ijdele hoop.

Vader 'n Eenvoudig koekje maar. De koffie is echter héél lekker ! Beter dan bij mij thuis. Je vrouwtje . . .

Vader Je hebt eerst je liefdesleven (tante lacht) in geuren en kleuren verteld, dan de tuin platgelopen, en nu ben je aan de koffie, nu . . . dat is wel het laatste verzoek, hoop ik ?

Tante Neen ! (recht, wandelt rond in de plaats, blijft naast vader staan) Ik denk terug aan vroeger. Aan ons ouderlijk huis in de Berkenlaan . . .

Vader De Berkenlaan ?

Tante Weet je nog die quatre- mains ?

Vader Quatre- mains ?

Tante Prachtig ! Hemelse klanken. Nu, we hebben altijd wel min of meer geruzied, maar als we samen piano speelde, waren we echt zus en broer, niet ?

Vader (geen antwoord)

Tante (tot Jill) Beethoven was het !

Vader Neen, List !

Tante Juist. List. Enig ! Iedereen vond het prachtig en met die oude Acec-bandopnemer wilden we dat voor het nageslacht bewaren. Maar het oude ding kraakte en piepte harder dan de piano kon spelen. En een Telefunken-bandopnemer, kreeg je nier van ons vader. (zet radio op, gekraak en gepiep, slechte muziekkwaliteit) Weet je nog, broertje : die oude bandopnemer, onze quarte- mains ? (radio af)

Vader Maar met wat er in dit huis gebeurt, heb jij niets te maken. Er komt geen stereo !

Tante Je begrijpt mijn verhaaltje, dat is de éérste stap. De tweede stap is dat ik morgen terugkom met wat spaarcenten en dat ik voor Jill een piepkleinstereodoosje koop, iets van maximum 20 watt. Dat is dan toch al beter dan deze middeleeuwse kast.

Jill Ik heb ook nog wat spaarcenten, van vakantiewerk, tante.

Tante Dat wordt dan al x 30 watt. Wie biedt er meer ?

Vader Geen lawaai in huis.

Jill Toe ! Paps !

Moeder En van mij krijg je een plaat van Eddy Wally

Vader (naar radio toe, denkt na) Misschien is dat ding wel wat oud, maar we hebben toch nog de klank van de tv. (blijft staan, kijkt naar Jill) Goed. Je mag een stereo kopen. Maar iets degelijks. Kwaliteit. 2 x 60 watt én goede boxen. Geen rommel. Je moeder zal wel centen geven.

Jill (is verrast door het resultaat)

Moeder (naast vader, is blij)

Tante (tot Jill) Wel , wat zeg je nu ?

Jill (omhelst vader en moeder én tante, zweeft door de plaats, zet de radio plots keihard, lawaai.)

Danny (op) Wat betekent dat lawaai allemaal ? De mensen in de buurt moeten wel denken dat hier iemand is gek geworden is ?!

Jill Zo is het ook, Danny. Ik heb mijn STEREO gekregen !

Danny Stereo, stereo ! Jij krijgt hier ook alles. Alles. Ik niets. Ik wilde met mijn rugzak op reis gaan. Een stukje van de wereld zien. Ook een brommer kon niet. 't Koste te veel. Maar jij. . . jij krijgt een fortuin. Ik ben hier te veel. 'k Zal wel bij vergissing gemaakt zijn ! (kwaad af, deur met een smak toe.)

Einde eerste bedrijf.

Tweede bedrijf

Doek nog toe. Einde van de fuif. Geluiden van afscheidnemende jonge mensen. Muziek. Slaande deuren. Geroep als afscheid. Vertrekkende auto's. Vertrekkende brommers.

Doek open. Muziek. Wanorde in de plaats: lege glazen, kussens op de vloer, papiertjes. . . Jill laat de laatste bezoekers uit. Deur achter hen toe. Doet licht aan. Kijkt rond. Wat een warboel ! Verzamelt enkele glazen, sommige leeg andere half vol. Zet zich op armleuning van zetel. Plaat is af. Nieuwe plaat op. Vindt melodietje niet zo best, ander lied van dezelfde plaat. Danst even op die muziek. Is gelukkig. Zet zich. Ruimt wat op. Danny in pyjama komt naar de keuken. Uit de keuken met een glaasje water. Heeft hoofdpijn. Drinkt van glas water met aspirientje, wil terug naar slaapkamer gaan, draait zich om.

Danny Wat een boel !
Jill Je zou misschien wat kunnen helpen opruimen.
Danny Opruimen ? Wat ?
Jill Dat zie je zelf toch wel !
Danny Hoofdpijn, kan dat van lawaai komen ?
Jill Als je maar even hielp. Eventjes maar !
Danny Enkele jaartjes ouder. Zo oud als ik. Dan besef je misschien wat lawaai kan veroorzaken. Hoofdpijn. Barstende hoofdpijn.
Jill Danny, straks komen onze oudjes thuis . . .
Danny Jouw oudjes.
Jill Als ze de boel hier zo vinden . . .
Danny Dan heb je pech. Brute pech.
Jill Jij ! . . . Ik heb het zo vriendelijk mogelijk gevraagd !
Danny Geprobeerd.
Jill Je zou toch . . .
Danny (kijkt rond) Was dat een feest van kannibalen in 't oerwoud ? Wie zulk volkje uitnodigt moet wel maf zijn. Zo een varkenskot. (naar deur toe)
Jill Danny, ik vraag het je . . .
Danny Wie kannibalen uitnodigt moet de gevolgen maar dragen ! En waar zit nu die fameuze Mickey ? Kussen kan hij, denk ik, maar als er te werken valt is hij niet thuis !
Jill Mickey moest weg, hij . . .
Danny Ons kat had ook geen tijd: ze moest jongen ! (lacht) Ik heb ook geen tijd, geen goesting !
Jill Jij bent jaloers omdat ik die stereo gekregen heb.
Danny Die lawaaidoos ?
Jill Nu ik eens gelukkig ben en met mijn vrienden een gezellige avond heb . . .

Danny Héél gezellig !

Jill En die kannibalen: Lesley was er toch ook bij !

Danny Lesley ?

Jill Ja, Lesley !

Danny En Stijn en Dirk ! Lesley ! . . . Weet je zusje: je hebt nu je stereo ! Al je wensen zijn nu vervuld. Heb je er ooit aan gedacht ook eens iets voor mij te doen ? Heb je ooit je hersens gepijnigd voor . . . mijn wensen ?

Jill Aan WAT gedacht ?

Danny Je zou mama of papa eens op temperatuur kunnen brengen, hen er eens aan herinneren dat ze een zoon hebben die zich eenzaam en door iedereen verlaten voelt. Wat probleempjes op school, wat probleempjes. . . och ! Ik vergeet er bijna mijn hoofdpijn mee !

Jill (zet muziek wat stiller) Zo erg is het nu toch ook weer niet ?

Danny Mijn hoofdpijn ?

Jill (naar Danny toe) Wat zit je eigenlijk het meeste dwars ? Die rugzakvakantie, die brommer, . . . of Lesley ?

Danny Dat ik me alleen voel, verdorie ! Alleen !

Jill Danny !

Danny Laat me gerust ! Ruim zelf je rommel op ! Aai, mijn hoofd ! (kwaad naar de deur, met voet tegen enkele glazen in de buurt van de deur, met glaasje water in hand af, deur met een smak toe.)

Jill (kijkt Danny na, zet zich in de zetel.)

Tante (komt op in groot ornaat, is met ouders van Jill naar de opera geweest. Overziet de situatie.) Hé, wat is het hier gezellig ! Wat een prachtige muziek ! Ik had deze avond hier willen blijven. (naar kast toe, schenkt zich een glaasje whisky in.) Maar ja, de jeugd wil best eens gezellig samenzijn. (drinkt , kijkt naar Jill) Of was het niet gezellig , Jilleke ?

Jill Het WAS echt héél gezellig !

Tante (kijkt rond) Maar er moet nog wel wat opgeruimd worden. Een beetje toch. Jaja een beetje. (zet zich op de armleuning van Jills zetel.) Is er iets ?

Jill Danny ! . . .

Tante Ja, Danny. Is hij . . . dronken ? Ik zie nogal wat lege glazen. . .

Jill Hij is hier niet geweest, alleen enkele minuten geleden om een glaasje water. Hij had hoofdpijn van al . . . dat lawaai ! . . .

Tante Dat kan !

Jill Ik vroeg hem om even te helpen opruimen . . .

Tante Opruimen . . .

Jill (zet zich moe neer.)

Tante Hij heeft het ook niet gemakkelijk.

Jill En ik dan , (recht) Heb ik het ZO gemakkelijk ?

Tante (geen antwoord)

Jill Of kies jij ook al voor die lieve Danny ?!

Tante (troostend) Kalm, kindje !

Jill Ik ben kalm. Ik ben kalm ! Maar Danny . . .

Tante Danny . . . Je hebt toch een prachtige avond gehad. Weet je . . . met broers heb je steeds meer last dan plezier. Kom, zet je ! (zetten zich beiden naast elkaar, Jill wat gelukkiger.)

Tante Wat ik ooit met je vader heb meegemaakt ! Broers plagen je steeds tot de dag waarop ze beginnen te vrijen ! Het is te vergelijken met de bronsperiode bij het groot wild. Heeft Danny een oogje op iemand ?

Jill Lesley ! . . .

Tante Dàt dacht ik al. Lesley ! Een lief kind. Ligt goed in de markt , is het niet ? Ze heeft beslist veel vrienden. Danny . . .

Jill Danny ! (gebaren alsof Lesley zeker van Danny niets moet hebben.)

Tante Ik zal dat eens onderzoeken. De jachtperiode. Komt normaal maar eens in 't leven voor. Wat onstuimig, wat brutaal, dan de rust, de geborgenheid. . . .

Jill Jij begrijpt alles. Voelt alles aan . . .

Tante Alles komt goed, Jilleke ! Je moet geduld hebben.

Jill Geduld ?

Tante Ja, geduld ! Je hebt nu je stereo. Een prachtige stereo moet ik wel zeggen. We moeten nu aan Danny denken.

Jill (wil antwoorden)

Tante Stil ! Ik weet hoe hij zich voelt. Ik ben ook in een soort . . . Vrij- periode, alhoewel . . .

Jill Jij . . . tante ? Gebeurt er dan eindelijk toch nog wat ?

Tante Wat ?

Jill Dat jij . . .

Tante (lacht) Wie weet ?!

Jill Vertellen, tante. Vertellen.

Tante Jij moet gaan slapen ! Het is een drukke dag geweest, Jilleke !

Jill Ik zit nu eens goed !

Tante Hop ! bedje in en heerlijk dromen !

Jill (traag recht, kijkt rond)

Tante Vooruit ! En morgen help ik je wel ! (recht, kijkt rond) De jonge mensen tegenwoordig worden precies verstandiger. Er wordt minder gerookt. Goed zo ! Slaapwel, kindje !

Jill (naar deur toe) Tot morgen, tante ! En vertel je dan . . .

Tante Wie weet ! . . .

Jill (wil afgaan)

Tante (voor stereo) Zeg, Jill , en hoe hard heb je gespeeld met je stereo ? Tot 7 of 8 ?

Jill 3 of 4.

Tante Nier meer ? Neen, dààr kan Danny geen hoofdpijn van krijgen. (draait knop even luider, dan terug zacht) Er moet wat ritme inzitten, kindje !

Jill (lacht) Morgen . . . vertellen ! (af)

Tante (romantische muziek op stereo, kijkt naar toestel, dromerig door kamer, enkele trage pasjes, naar publiek toe.) Vertellen ! Ja, morgen. Tante Elly op haar vrijers pad. Voor de zoveelste keer, . . . voor de eerste keer ? Vrijen ! Wat is vrijen ? Is dat een meisjes die een opdringerige jongen “liefheeft” wat zoenen en zich laten bekijken en betasten ? Is dat samen dromen van een betere wereld, terwijl je toch weet dat die steeds maar slechter wordt ? Is dat mekaar vriendschap geven, mekaar een stukje van jezelf gaan voelen ? Vrijen, niet meer vrij zijn . . . Van de liefde leven. (lacht afwezig) Moeder vond gehuwd zijn een groot risico voor een vrouw. Aan iedere man mankeerde wat, het merendeel zelfs veel. Trouwde je een dronkaard dan zat je voor de rest van je leven in de miserie. En een nest kinderen was de gewoonte: wassen en plassen en zorgen van 's morgens tot 's avonds. Neen, moeder was tegen het huwelijk. Nu ze heeft het ook niet zo goed gehad

Tante En vanuit die ervaring raadde ze me steeds het huwelijk af. Ik was te jong om te vrijen en ik bleef te jong voor kantoorbediende en werk nu bij een verzekeringmaatschappij. En iedere avond in het metrostation zie ik dezelfde aardige kerel. Ludwig. Weduwnaar. Werkt op een ministerie. Zou het iets worden ? Och ! Als het iets zou worden . . . (lacht, zet zich neer.) Toch vind ik het leven mooier, nu .

Vader (op met vuile handen) Die verdomde brievenbus ! (naar de keuken om zijn handen te wassen.)

Moeder (op, net na vader ,lacht) Die brievenbus ! (kijkt rond, lacht) Wat denk je van een lekkere koffie ?

Tante Liefst een whisky, als 't kan !

Moeder (naar de kast ,kijkt rond) Ik had het erger verwacht. (schenkt whisky in.) De jeugd is nog zo slecht niet. (whisky aan tante.)

Tante Het is allemaal een kwestie van aanvoelen. (nipt aan glas) En jij ? Koffie ? Toe nu ! Hij is heerlijk. (drinkt nog even.)

Moeder (twijfelt, whisky voor haar ? Toch eens proeven . . .) Zou het slecht zijn ?

Tante Heerlijk. Het bevordert . . . de liefde. Ik denk dat een glaasje voor het slapengaan . . .

Moeder De liefde ? (lacht voor zich uit. Wat zij liefde noemde, heeft zij dat ooit ervaren ?)

Tante Toch maar eens proeven !

Moeder (schenkt zich een glaasje in, naar tante toe.)

Tante (recht) Wij heffen het glas en drinken op (kijkt rond) de nieuwe stereo !

Moeder Moeten we niet op . . . de liefde toosten ?

Vader (op, uit de keuken, met handdoek, legt die op de zetel) Liefde ? Of hoor ik niet goed ? Brievenbussen, verdorie !

Tante Heb jij je liefde aan een brievenbus verklaard ?

Vader Zeg, Elly, hou je niet van de domme, hé ?

Tante Doe ik niet ! Ik ben wel verliefd, maar niet op de brievenbus.

Vader Is het nu uit ?

Tante Wat uit ?

Vader Liefde ! Als het vuur in een oude ketel slaat . . . waar is mijn glas ? Whisky . . . jij moeder ? Waarom geen koffie ?

Tante Omdat het vuur in een oude ketel een bewijs van warmte is. Noem me zo niet meer, broertje. Ik ben inderdaad verliefd, maar dat gaat je geen snars aan. (dreigend voorbij vader, die nakijkt.) Heel wat mannen van jouw leeftijd zouden graag een vrouwtje als ik het hof maken, om er nadien mee te kunnen kameren !

Moeder (wil haar glas aan veder geven.)

Tante Ik schenk je wel in, broertje ! (schenkt half glas in voor vader, biedt aan.) En je hebt gevochten met de brievenbus ?

Moeder Ze stond in 't midden van de oprit.

Tante Jonge mensen moeten zich eens kunnen uitleven. Alhoewel een betonnen brievenbus voor de garagepoort plaatsen nu niet de juiste methode is. Woog ze zwaar ?

Vader (neemt glas aan) Zwaar ?

Tante (klopt vader op zijn buikje) Spieren, broertje !

Vader (kijkt naar glas)

Tante Op de groeiende liefde

Allen (drinken)

Vader Is het dan echt waar ?

Tante Dat ik misschien nog ga . . . trouwen ? Weet je . . . kindjes kopen . . . dat zou nog kunnen. Zeker. (zet zich) Het was een heerlijk avondje. Carine heeft talent. Ze is misschien wel wat dik om die rol van Gravin te spelen. Maar wat een stem !

Ouders (zetten zich)

Vader Ik zou het niet durven, zo gekleed en dan voor al die mensen !

Tante Het was pittig, dat moet ik toegeven !

Moeder Maar al die strekenmensen. Die . . . afschuwelijk geschilderde vrouwen.

Tante Kwestie van smaak.

Moeder Ik hou zo niet van opera en al die komedie.

Tante Het is een ander wereldje dan dat van keukengeluiden. Maar in potten en pannen zit ook muziek, denk ik.

Moeder Heerlijke muziek. En wat een sfeer !

Vader Ja, ik weet het: opera is niet voor jou. Het is een cultuur waar je je moet inleven. Vertrekkend van een basisopvoeding.

Tante (glas leeg, recht) Kibbelen jullie maar rustig verder. Ik ga heerlijk dromen van ontluikende liefde, van vuur in een oude ketel. (zoent moeder) Dag, schoonzusje ! (zoent vader) Dag, verliefde brievenbus ! (jong, af)

Vader (én moeder kijken naar elkaar, glimlachen.)

Moeder Voor een keer vond ik het mooi. De moeite om eens mee te maken. En dan die goedkope tickets waar Elly voor gezorgd heeft . . .

Vader (kijkt naar de deur waarlangs Elly wegging.) Zou ze écht verliefd zijn ?

Moeder Misschien wel ! Vuur in . . . (lacht, vader lacht terug, moeder ziet leeg glaasje van vader, schenkt vader in, fles op tafel.)

Vader (schenkt voor moeder in, drinken samen) Op . . .

Moeder De brievenbus !

Vader Dat ding (stereo) speelt precies nog zo slecht niet.

Moeder Zal ik eens een plaatje opleggen ? (legt plaatje 'please release me ' van Englibert Hupperdink op) Zullen we ?

Vader Zullen we . . . wat ?

Moeder (naar vader toe) Dansen, brombeertje !

Vader (laat zich overhalen, stopt na enkele danspasjes) Jij kunt niet dansen.

Moeder Veel te lang geleden. Maar ik kan soep koken.

Vader Héérlijke soep.

Moeder Je brengt water aan de kook, een beentje erin, wat selder , wat prei en zachtjes laten pruttelen.

Vader Jij met je soep.

Moeder (doet bovenste knoopje van bloesje los, neemt verleidelijke houding aan, dansen, onderbreken even) Weet je nog . . . brombeertje, vroeger . . .

Vader Mijn kleine druifje ! (dansen verliefd verder, vader trekt moeder naar zich toe, dansen verliefd.)

Derde Bedrijf

Enkele dagen later.

Moeder ruimt wat op. Af en terug op met de krant, de post. Bekijkt de poststukken, sorteert. Opent een grote brief met andere papieren.

Moeder Studeren ? (denkt na) Studeren ?! (leest) Mevrouw, mag ik me voorstellen ? Ik ben Anne-lies Praters, vroeger noemde men mij Anne-lies Zwijgers. Omdat ik zo verlegen en teruggetrokken was. Vroeger. . . (slaat gedeelte over) Het huishouden doen is geen specifieke taak voor een vrouw ALLEEN. Ook manlief mag eens de handen uit de mouwen steken. Gedaan met dat middeleeuws begrip dat de huisvrouw alleen maar soep kan koken . . . (kijkt weg van blad) Maar mijn soepeke is lekker, héél lekker, Anne-lies Praters ! Vrouwen die vroeger te weinig studiemogelijkheden hadden, kunnen nu zich zelve bevestigen, de mannen in de schaduw stellen. (kijkt van blad weg) Ik wil geen baas zijn. Ik wil alleen gerespecteerd worden. Die Anne-lies Praters ligt misschien helemaal onder de sloef en zet hier de grote teut op. (wandelt door plaats) Een vrouw is nu eenmaal een vrouw. Zij koopt de kinderen en niet de man. Zij kookt en wast en plast. Dat een vrouw meer kan vind ik normaal, maar moet dat bewezen worden ? Als de man eens lastig thuiskomt en je kunt die terug zoet krijgen is dat ook geen verovering ? Maar als ik mijn man iedere avond drie keer rond het bed kon laten lopen alvorens hij tussen de laken mag dat zou ook een verovering zijn. En als . . . Is het normaal dat een vrouw 20/30 jaar getrouwd is, plots gaat avondschoon volgen ? Plastische kunsten gaat studeren, of literatuur, of Beethoven, of Bach . . . of Frans om met slechte Vlamingen te kunnen spreken ? Engels om de TV te kunnen verstaan ? (leest) Moderne omgangsvormen . . . Die jonge dingeskes die halfnaakt bij een dure auto gaan staan om reclame te maken, dat zijn ook moderne omgangsvormen. En toch . . . studeren . . . Ben ik eigenlijk soms geen domme gans ? Wat ken ik en weet ik eigenlijk ? Moet ik veel weten of kennen ? Soms heb ik het gevoel een . . . seuteke te zijn. Alleen wat in 't huis te kunnen rondlopen, maar 't leven is meer. Studeren . . . (denkt na, zoekt balpen, vult papier in. Bel gaat. Papieren weg. Inspecteert alles nog eens vlug. Naar deur toe. Komt terug met de directrice van Danny' s school.)

Non Autoritair, nogal ouderwets van opvatting. Kijkt onderzoekend rond) Jullie wonen hier prachtig. Smaakvol interieur. Niet zo van die moderne rommel, stevige zetels. Geen moderne boekjes met veel foto's. En er hangt zelfs een kruisbeeld. Mooi.

Moeder Gaat u maar zitten, zuster.

Non (zet zich, nadat ze zorgvuldig een stoel uitgekozen heeft.)

Moeder (zet zich ook.)

Non Zoals ik al zei: jullie wonen hier prachtig. Hier huizen nogal veel arbeiders van de staalgieterij zeker ? Ploegarbeiders ? Wat beroep oefent u man eigenlijk uit, mevrouw ?

Moeder Het beroep van mijn man ? Hij werkt op 't ministerie . . .

Non Administratie. Papiertjes en zo.

Moeder Directie . . .

Non O, ja ? Directie ? Ja, nu je het zegt : ik had hier in dit interieur iets meer dan van een ploegarbeider van de staalgieterij verwacht. Zo wat voornamer. . .

Moeder U komt voor . . . Danny . . .

Non Natuurlijk. Maar zo een verkennend gesprekje verruimt, niet ? U heeft kunstvoorwerpen en kunst . . .

Moeder Is er iets met Danny ? Doet hij zijn best niet in de school ?

Non Danny is een verstandige jongen, zéér begaafd. Steeds keurig gekleed.

Moeder En wat is dan de reden van u bezoek. Veel slechts val er precies niet te vertellen.

Non Hij is de laatste tijd wat anders . . .

Moeder Hij zal volwassen worden. Het blijven geen kinderen. Er zijn nu eenmaal jongens en meisjes

Non De laatste tijd is hij zo wat slordig. En indoen men hem attent maakt op deze manier van doen, dan wordt hij zelfs brutaal. Brutaal, mevrouw.

Moeder In ieder huishouden gebeurt er ook wel eens iets. In een school zal er ook wel eens wat gebeuren. Niemand heeft zich zelve steeds in de hand. Hij werpt toch met geen bloempotten zeker ?

Non Bloempotten ? Jezus, zijn we dat nog te verwachten ? Mijn geraniums ! Wat u me nu zegt ! Alsof verbale expressie al niet genoeg is.

Moeder Hij zegt dus soms zaken waar men niet mee akkoord is ?

Non Een school is te vergelijken met het . . . leger, een gevangenis, een . . .

Moeder Met slavenarbeid ? Netjes doen wat men vraagt of dwangbuis in !

Non Ik bedoel: met een plaats waar vele mensen samenleven. En moet een zekere tucht heersen. Een reglement moet gerespecteerd worden.

Moeder Vroeger had men minder problemen in de scholen.

Non (nadenkend) Juist. Vroeger.

Moeder Toen waren er alleen kinderen die naar de school gingen. Tot 14 jaar. Wie verder studeerde: college of universiteit was duidelijk gemotiveerd. Nu moet iedereen tot 18 jaar naar de school . . .

Non Helaas !

Moeder Misschien lukken de scholen er niet in ondanks al die psychologen, de jonge mensen te motiveren. Als men iemand kan warm maken voor een doel, dan heeft men gewoonlijk resultaat.

Moeder Daar zit veel waarheid in. Verlengde leerplicht, ja ! Wij proberen er war orde in te houden. Het kwaad in de kiem te smoren. Brutaliteit neen, beleefdheid ja. Kliekjesvorming, contestatie, dààr, dàt kan niet. Danny trekt zelfs de brave, goedstuderende mee.

Moeder Je vergelijkt hem zelfs met een bendeleider !

Non (denkt even na) Bendeleider ? Misschien is dit het goede woord in dit geval. In een school moet iedereen vrij zijn weg naar volwassenheid kunnen zoeken ; binnen beperkingen, natuurlijk. Danny beïnvloed de anderen.

Moeder Danny is hoogstens een meelopertje. Iemand die binnen de te beperkte ruimte zijn weg naar volwassenheid zoekt. Straffen, beboeten en de ouders tegen hun kinderen op stang jagen is een teken van galen in de schoolse aanpak. Pedagogisch falen, zoals jullie dat noemen.

Non (recht) Mevrouw, denk nu echt niet dat ik dit als een hoogtepunt in mijn carrière noem. Ik heb nu eenmaal mijn verantwoordelijkheden en die neem ik volledig, wat ook de consequenties zijn. Als religieuze krijgt mijn taak daarbij een nog diepere betekenis. De naam en de taak van de school zijn mij heilig. Jaren al proberen wij onze school op te tillen, voornamer, met meer eerbied, met meer standing . . . Diploma's hebben niet alleen de waarde daarop staat, maar ook de onderwijsinstellingen waar ze behaald werden, bepaald veel. Zelfs is crisistijd vinden onze afgestudeerden bijna allemaal werk.

Moeder Maar nu zal dat gaan veranderen.

Non Veranderen ?

Moeder Nu er zich een bende gevormd heeft onder leerlingen. Een contestatieploeg. En onze Danny is de bendeleider . . .

Non (zet zich terug neer, na een korte pauze) Nu ik eraan denk: gaat hij nog alle zondagen naar de H. Mis ? Hoe is zijn geloofsleven ?

Moeder (geen antwoord)

Non Praktiseert Danny nog ?

Moeder (recht) Zuster, ik zou graag hebben dat u weggaat ! Ik weet dat mijn zoon een moeilijke periode doormaakt. Maar u kapt hem helemaal de kop af. U had dit gesprek anders kunnen voorbereiden. U spreekt met de moeder van een van uw leerlingen. Zich een beetje in de plaats stellen van de moeder van die leerling. De school is mij heilig . . .
Toe zuster: de school is een gebouw van bakstenen. Maar de jonge mensen die uw school bevolken, waarvan u het voorrecht hebt ze te vormen, zijn meer waard dan een hoop stenen. Deeg moet men kneden tot brood, u zou graag taart eten zonder bloem gezien te hebben.

Non (recht) Nu voel ik me beledigd. Uw woordkeuze, mevrouw !

Moeder Ik ben al de tijd dat hier in mijn huis al bent beledigd. En mijn woordkeuze ? Woorden uit een moederhart hoeven niet netjes op een rijtje worden gezet. Moederliefde, zuster !

Non Het spijt me als ik u kwetste , mevrouw.

Moeder Dat deed u, ja. En het hoeft u helemaal niet te spijten. Dat was kennelijk de bedoeling. U wilde mij kwetste opdat ik mijn zoon zou terecht wijzen. Dat hij meer zou bidden en nooit meer zou vloeken. Hij mag van mij vloeken, zuster. Maar ik weet dat hij bidt en dat het recht uit zijn hart komt. Geen komedie !

Non Dan gaat hij toch naar de kerk. Ten minste één lichtend puntje . . .

Moeder Neen, zuster, hij gaat niet naar de kerk. Hij moet van pastoors niets hebben en nonnetjes van uw soort haat hij en als hij dierf dan zou hij ze met haar en huid opeten.

Non Mevrouw !

Moeder Niets te mevrouwen ! Ik woon hier. Dit is mijn huis. Ik zeg hier wat ik wil. Ik had op meer begrip van u gerekend ZUSTER. En als Danny straks thuiskomt dan zal ik hem bont en blauw slaan, met uw complimenten. Heeft u al eens met mijn zoon gepraat, gevraagd naar de reden van zijn BENDEVORMING ? Heeft u al eens voor hem gebeden ? Zeg maar neen, zuster ! Maar ik, ik wel. Ik heb voor mijn zoon gebeden, gesmeekt, maar ergens sta ik machteloos, ergens . . . (zet zich, snikt het uit.)

Non (na een tijdje, weet zich geen houding meer te geven.) Ik had me dit gesprek helemaal anders voorgesteld.

Moeder (geen reactie)

Non Ja, dan stap ik maar eens op. We zullen hem nog een weekje de tijd geven om zich aan te passen. De school . . . (kijkt naar moeder) Tot ziens, mevrouw ! (traag af)

Moeder (recht) Die donderwolk ! De school, mevrouw ! . . . De . . . Tante . . . Marie is ook in 't klooster. Hoofdverpleegster bij de kankerpatiënten. Ze wordt er op de handen gedragen door de zieken en hun familie. Ze is altijd goedgehumeurd en lacht zelfs met een schuine mop. Soms vloekt ze zelfs, maar alleen als ze twee trappisten uitgedronken heeft. Is er iemand in stervensgevaar dan waakt ze bij het bed, samen met de familie. Deze donderwolk had moeten trouwen met een zatte vent en een nest kinderen krijgen.
(zet zich)
(Een zacht muziekje kan nu overgang naar de volgende scène vlotter doen verlopen.
Muziekje sterft uit wanneer dochter met appel uit de keuken komt.)

Jill (komt thuis uit de school, opgewekt) Hallo, mams ! (verder naar plaatsje naast de living, zet daar schooltas weg, terug op, naar keuken, met appel, al etende naar moeder toe)
Hallo, mams ! (muziekje af)

Moeder (lacht naar Jill)

Jill (onderzoekend) Zo rustig, mams ! Toch niet ziek zeker ? Een beetje meer put, mams !

Jill Vader wordt misschien nog directeur- generaal op dat fameus ministerie: je moet je wat meer optutten !

Moeder En hoe was het op de school ?

Jill De school ? Laat ons even nadenken ? O ! Ja ! Reuze, mams !

Moeder Ja ?

Jill Er kwam deze namiddag een vreemd heerschap spreken. Een psycholoog, of zoiets ! Geleerde man !

Moeder Je weet er precies niet veel meer van ?!

Jill O ! Ja ! Bijna alles nog, maar wie dat was of hoe die heette, dat interesseert mij echt niet ! Hij was een boeiend verteller. Moet goed sprookjes kunnen vertellen.

Moeder Sprookjes ?

Jill Ja !

Moeder Zulke grote meisjes ! Jullie hadden al lang getrouwd kunnen zijn. En kinderen hebben !

Jill Neen, mams. Dat kon nog niet, nu wel !

Moeder Ik begrijp je niet, Jill !

Jill Verduidelijken, mams. Verduidelijken ! Ik zal het uitleggen !

Moeder Sprookjes ? . . .

Jill Die meneer de specialist in ik weet niet meer wat, kwam ons seksueel voorlichten .

Moeder Wat ? Voorlichten ?

Jill Over bijtjes en vlinder, over bloempjes en planten. Voorlichten, mams ! En we hebben het allemaal begrepen. Gesnapt ! Er zijn jongens en er zijn meisjes . . . OK ?

Moeder Maar kindje toch !

Jill Mams !

Moeder Voorlichting !

Jill En hij vertelde dat voorlichting eigenlijk in 't gezin zou moeten gegeven worden. Moeder aan dochter, vader aan zoon !

Moeder In mijne tijd sprak men van zoiets niet !

Jill Maar men deed het, mams !

Moeder Wat ?

Jill HET, mams. Hoe was ik er anders gekomen ?

Moeder Over zoiets kan ik niets vertellen. Ons moeder zei me toen ik 16/17 jaar werd, dat ik maar niet te dicht tegen de jongens moest gaan staan. En eens getrouwd wijst alles zich zelve. Tegenwoordig koopt men kinderen zoals men vroeger brood naar de bakker haalde.

Jill Dan eten de mensen tegenwoordig niet veel brood meer ? Toe mams !

Moeder Och, kindje !

Jill Die specialist was al een kwartier aan 't vertellen alvorens wij snaptten waarover het ging.

Moeder Sprookjes !

Jill Met sprookjes over bloempjes en zo.

Moeder Denken jullie nu echt dat een huwelijk met één of twee kinderen, of zonder kinderen, beter is dan een gezin met veel kinderen ? Getrouwd zijn en getrouwd blijven. Content zijn dat is het.

Jill Mams, wind je niet op !

Moeder Opwinden ?

Jill Ik meende het al te zien. Je bent niet in je dagelijkse doe. Is er iets, mams ?

Moeder (geen antwoord)

Jill Jij bent mijn lieve mams. Zal ik je het verhaaltje eens vertellen ? De bijtjes . . .

Moeder En hoe zit dat nu met Mickey ?

Jill Mickey ?

Moeder Is dat gemeend tussen jullie ?

Jill Vriendschap, mams ! Hij is een vriendje van mij. Meer niet.

Moeder Pas maar op met al die vriendjes.

Jill Ik weet het mams: niet te dicht tegen een jongen gaan staan ! (af naar de keuken. Vanuit de keukendeur) Hij heeft ook die sprookjesverteller gehoord. Hij weet er alles van ! (af en aanstonds terug op, met glas water, appel in andere hand, drinkt, zet glas op tafel, zet zich bij moeder op de zetelleuning.) Jij bent mijn lieve mams ! Jammer dat je zo oud bent !

Moeder Ik, oud ?

Jill Ja, oud. Was je 20 jaar jonger, je zou een beste schoolvriendin voor mij zijn.

Moeder (lacht)

Jill (eet van appel) Dat van die voorlichting is . . . helemaal niet wat. Die sprookjesmeneer is maar een verhaaltje. Mooi verzonnen, niet ?

Moeder Ik dacht al . . .

Jill Ben je boos, mams ?

Moeder Hoe zou ik nu op mijn beste vriendin boos kunnen zijn ?

Jill (zoent moeder)

Danny (komt thuis van school, onhandig bijna bloempot omver, moe, loopt Jill voorbij) Hallo !

Jill Hallo !

Danny Hallo !

Jill Heb jij vandaag ook les gehad ?

Danny Wat een gekke vraag ! Les gehad !

Jill Over seksuele voorlichting.

Danny Wat ?! Zijn ze nu helemaal gek geworden op die nonnenschool ? Seksuele voorlichting ? De bijtjes, de bloempjes. Gek ! Voorlichting. Als iedereen voor eigen deur vaagt ! Christoffel Columbus had moeten voorlichting krijgen voordat hij die indianen begon uit te moorden.

Jill Je bent vriendelijk vandaag.

Danny Zou je die rammeldoos (stereo) niet even opzetten ? Het is al heel lang geleden dat ik nog barstende koppijn heb gehad. En dat geeft een raar gevoel. Zusje !

Jill Ik ga mijn huiswerk maken. Zulk lief broertje ! (wil naar plaats naast living gaan.)

Moeder Kinderen ! Kinderen, luister even. Deze avond krijgen we bezoek, kunnen jullie in de keuken eten ? Ander kom . . .

Danny Goed, lief moederke. Weer een dik heertje van vaders werk ? Koop liever een Duitse scheper, dan hangt er hooguit hier en daar wat hondenhaar op de zetels. Die strekenmannen van vader werk. Goed, ik zal in de keuken eten. De overschot van gisteren zeker. Wat was dat ook weer ? Bloemkool en stoofvlees. Juist. (zet tas neer)

Jill (legt klokhuis van appel op kastje.) Mijn huiswerk. (lacht naar moeder, af)

Danny (wil ook weggaan.)

Moeder Danny, kom even !

Danny Ga je seksuele voorlichting geven ? Toe ! Ik heb het al lastig genoeg. Met al die rommel !

Moeder (naar Danny toe) Ik wil gewoon eens wat met je praten !

Danny Dan zul je heel kort moeten zijn. Al dat gelul van school.

Moeder Ik zal zo kort of zo lang zijn als IK wil, versta je ?

Danny Hé, d'at is iets nieuws. Mama wordt boos !

Moeder De directrice van je school was hier.

Danny Die non ! Achterlijk geval ! Wist niet van wat hout pijlen maken en is dan maar non geworden. Getrouwd met God de Vader.

Moeder Ik zou me schamen, indien ik jou was ! We doen alles wat we kunnen. Jij bent ondankbaar, Danny !

Danny Maar mama toch !

Moeder Zet je !

Danny (zet zich)

Moeder Is dat waar van dat slecht gedrag op school, van die slechte kameraden en van . . . drugs ?

Danny Drugs ? Is ze nu helemaal gek geworden ?

Moeder Neen, die drugs dat heb ik elders gehoord.

Danny Die directrice is een stuurloze boot. Die trapt door. En ik heb het bij haar altijd gedaan. Brute pech. En als je de directrice tegenhebt, dan heb je zo al enkele leerkrachten tegen, de gatlikkers.

Moeder Er moet toch een reden zijn.

Danny Er is een reden. Als je een gezicht hebt waar men niet tegen kan, dan is dat zo. Ik heb mezelf niet gemaakt.

Moeder Zou je dan niet beter van school veranderen ?

Danny Daarmee verandert mijn gezicht niet. Luister eens mama: er zijn nu eenmaal mensen die pech hebben. Toevallig ben ik er een van.

Moeder Maar je had dan toch andere kameraden !

Danny Men begrijpt me gewoon niet0 Op school begrijpt men me niet, thuis begrijpt men me niet. En als ik jaren naar iets verlang dan mag dat plots niet. Veel te gevaarlijk. Maar andere jongeren trekken door Europa. Kunnen ergens zich zelve zijn. Hun zinnen op iets anders zetten dan school en al dat geleuter. Ik heb helemaal geen vrijheid.

Moeder Maar je hebt toch alles ? . . .

Danny Och, mama ! Je zult me nooit begrijpen ! (kwaad weg, af)

Vader (op, komt van werk) Het is hier rustig. Niet een beetje te rustig ? Is alle werk gedaan ? Je weet toch dat we bezoek hebben, deze avond ?

Moeder Ik heb de kinderen gezegd dat ze maar in de keuken moeten eten. (neemt aktentas aan en zet die neer, hangt vaders mantel weg.)

Vader (zet zich in de zetel)

Moeder (geeft krant aan vader, schenkt aperitiefje in.)

Vader (drinkt) Het zou eens heel belangrijk kunnen zijn voor mijn carrière. Alhoewel . . . misschien geef ik er persoonlijk niet om, maar ik heb ook mijn verantwoordelijkheid tegenover mijn gezin. De man moet nu eenmaal zorgen dat alles op wieltjes draait. (leest krant)

Moeder (biedt vader sigaartje aan.) De directrice van Danny's school is op bezoek geweest.

Vader Weer een omhaling voor het een of ander goed werk ? Ze hebben ook nooit geld genoeg.

Moeder Ze was niet tevreden over zijn gedrag.

Vader Dat moet ze in de school oplossen. Dat is een deel van haar taak. Ze is daar pedagogisch voor gevormd en goed betaald. De school is de plaats waar jonge mensen vorming moeten krijgen.

Moeder Je moet er eens mee praten.

Vader Danny is mijn zoon. Hij is verstandig genoeg. Alles valt wel op z'n pootjes. Iedere jonge mens moet zich zelve zoeken. Eigen levensstijl. Een persoonlijkheid worden. Vallen en opstaan en mijn zoon zal steeds opstaan.

Moeder Maar . . .

Vader Hij heeft talent en wilskracht genoeg. Sterke bomen trotseren iedere storm. Zorg maar dat het bezoek vlot verloopt.

Moeder Maak niet te veel rook met die sigaar.

Vader Ze blijven wel niet lang.

Moeder Totdat alle pottes en pannekakes leeg zijn. Al wat je presenteert maken ze leeg ! Zo is dat gewoonlijk met dat strekenvolk.

Vader (met krant en sigaar naar bureel, neemt aktentas mee, af)

Moeder (ruimt wat op, naar keuken, af)

Danny (op met rugzak naar telefoon toe. De telefoon rinkelt, denkt na, neemt af, onderbreekt, hoorn neer, vormt zelf vlug een nummer.) Ik kom. Ja, nu ! Je blijft toch thuis ? Ja . . . ik weet het niet ! (hoorn neer, kijkt eens rond, blijft aan deur staan, vlug af.)

Danny is net weg of de telefoon rinkelt lang en dringend.

Moeder (vanuit keuken naar telefoon toe.) Ja, ongeduldige ! De mensen denken altijd maar dat als dat belletje rinkelt, men maar moet springen als een kikker . . . (neemt op) Hallo ? Jaja ! Tante Elly. Ik had je meteen herkend. Met het huishouden is alles prima. Potjes en pannetjes worden regelmatig afwassen. Ja, en met je broertje is alles uitstekend. Hij is hier de baas, maar dat wist je al jaren. Ja, je kent hem. De stereo ? Alles prima. Veel lawaai, maar er kan ook prachtige muziek uitkomen, je kunt zowat kiezen. Met Jill is het uitstekend. Ze heeft vandaag seksuele voorlichting gekregen in de school. Jaja, nu mag ze officieel een vriendje hebben. Neen, dat was maar een grapje. Danny ? Ja, dat weet ik niet. Hij heeft het moeilijk en ik kan hem zo weinig helpen. Zeker, hij heeft iemand nodig die hem vertrouwt. Je komt eens met hem praten. Misschien helpt dat wel. Wat zeg je ? Een liefje ? Misschien wel. Meisjes interesseren hem niet, denk ik. Neem me niet kwalijk, tante Elly, maar ik krijg bezoek. Ze zullen zelf niet (kijkt naar de klok) lang meer wegblijven. Natuurlijk. Niet ongelukkig zijn indien je broertje brombeer, na een bezoek wat opmerkingen maakt. Ja . . . Ja . . . dag ! (hoorn neer) Tante Elly !

Moeder (schikt nog het een en ander, doet schort naar keuken, legt doekje onder telefoon goed. De bel gaat. Schrikt) Nu al ? (moeder af, komt terug op gevolgd door baas en vrouw, is onhandig en heeft gebrek aan takt gedurende bezoek) Ik zal mijn man gaan halen. Wacht maar eventjes ! (laat de bezoekers zo staan, zijn niet opgetogen over onkundige ontvangst, moeder af en terug op, gevolgd door vader.)

Vader (uitbundig) Wat een eer. En de weg (geeft een hand) goed gevonden ? Jaja, de buiten. Zal ik de mantels aannemen ? (neemt mantels aan en geeft ze door aan moeder, die ze weghangt.) Maar neemt u toch plaats !

Bezoekers (zetten zich.)

Vader (zet zich, is handig, diplomatisch.) Wat denk je van een aperitiefje ?

Bezoekers (knikken.)

Moeder (naar keuken, komt terug met schoteltje geschikte koekjes, zet ze op het salontafeltje.)

Vader Rosa, zorg jij even voor een drankje ?

Moeder (naar bar toe.) Whisky , Jenever ?

Vader (naar bar toe.) Mag ik misschien een Spaans portoke aanbieden ? Nu, het is een niet zo bekend merk, maar echt vol van smaak. Laat zich goed drinken.

Baas Een goede porto is altijd prima !

Vrouw Jullie zitten hier wel rustig te wonen. Geen lawaai van vliegtuigen, zoals in Brussel.

Moeder (terwijl ze glaasjes op dienblad zet, vader schenkt.) Alleen last van de honden van de burens. Als die beginnen te blaffen !

Baas Ja, dat zijn van die typische geluiden.

Vrouw Geen doorgaand verkeer in deze straat. Echt rustig.

Moeder Men noemt dit het vrijersstraatje. 's Avonds komen de jonge koppeltjes in deze straat wat vrijen.

Vrouw Vrijen ?

Moeder Ja, vrijen ? Ken je dat niet ?

Baas (tot vrouw) Fiancé. . .

Vrouw O ! Maar is het daar niet te koud voor ?

Moeder Liefde verwarmt zegt men. En als het bij kou voeten blijft . . .

Vrouwen Vrijen ! Jonge koppeltjes. In Brussel doet men dat in grootwarenhuizen : in de Sarma, de GB, en zo. Het is daar gezellig warm. Kou voeten is ook niet alles.

Vader (biedt dienbord met glaasjes porto aan. Moeder weigert eerst, neemt dan traag een glaasje aan.) Op uw gezondheid !

Baas Gezondheid ! (allen drinken)

Baas Niet slecht. (proeft nog even.) Mag er zijn.

Moeder Drink maar uit. Er is nog in de kast. En er is er nog een. Ze waren in reclame, in het winkeltje in de buurt. Ik dacht al dat hij niet goed meer zou zijn.

Baas Integendeel. Mag er best zijn. (kijkt rond.) Jullie wonen hier echt rustig. En het is hiet stemmig. Mijn huis is wel wat groter, maar wat wil je . . . grootvader was architect en vond dat hij voor zich maar een riante woning moest bouwen0 Nu, voor mij is ze wel wat ruim, maar het biedt mogelijkheden. Mijn functie vereist nogal wat ruimte en als je regelmatig mensen over de vloer krijgt. . .

Vrouw Maar geld dat dat personeel kost.

Baas Wij hebben onze verplichtingen. En volbrengen ze gaarne. Relaties zijn nu eenmaal belangrijk.

Moeder Zal ik nog eens inschenken of mag ik de taart al opzetten ? Zelf gebakken !

Baas Taart ?

Vrouw Heb jij een taart gebakken ? Maar dat mogen we niet laten wachten, nietwaar ? (naar baas toe.)

Baas Zeker, liefste !

Moeder Zal ik de glazen wegzetten ?

Vrouw Ik help even met de taart. (recht) Zelf gebakken ? Daar ben ik in jaren niet meer toegekomen. Met personeel ga je zoiets kopen. (samen de keuken in.)

Vader Als er maar iets op tafel komt van die taart.

Baas Och ! Vrouwen, nietwaar ! Voor mij is taart taart, en . . . Ja, het was weer druk vandaag.

Vader Dat nieuwe programma staat nog niet helemaal op punt. De agenda's komen wat laat door sommige dienstnota's zijn te ruim uitgeschreven. Een samenvatting, maar dan niet te technisch zou veel vlotter laten verlopen.

Baas Computer zijn tegenwoordig onze zorgkinderen. En het zullen steeds de programma's zijn die falen en gebreken vertonen. Maar de grote schuldige is de drukte, de vergaderingen, de afspraakjes, het zoeken naar compromissen.

Baas De overladenheid. Geen tijd meer om na te denken.

Vrouw (op samen met moeder) Liefste, hier valt niet na te denken. Kijk eens ! Lekker. Rosa en ik hebben alles keurig geschikt.

Baas Rosa ?

Vader Mijn vrouw.

Baas (lacht.) Natuurlijk.

Vrouw (helpt samen met moeder alles klaar zetten.)

Moeder (schenkt koffie in.)

Vrouw (biedt iedereen een stukje taart aan.)

Baas (tot vader.) Jullie hebben geen betaald personeel nodig !

Vader (lacht)

Allen (proeven van taart, eten.)

Vrouw Lekker !

Baas Je smaakt dat het niet van de bakker komt. Eigen bak !

Moeder Alles opeten als het smaakt, dan is er weinig op te ruimen !

Vrouw (lacht) En is er bijna geen vaat te doen.

Moeder (tot baas) De kinderen zijn al groot, zeker ?

Baas De universiteit. Ja ! Het gaat vlug. Ze zullen hun weg wel vinden. Uitstekende elementen en dat is ook wel iemand uit mijn kennissenkring die graag iets wil doen. Relaties moet je laten werken. Ja, werken. (kijkt op klok) Wat ? Al zo laat ?

Vrouw Jammer, we moeten weg !

Moeder Was je nog wat gebleven, dan konden we in de keuken alles terugplaatsen.

Vrouw Dan hielp ik zeker met de vaat. Het is hier echt gezellig.

Baas (recht) Ja, Brussel is nog een eindje . . .

Vader Ik haal de jassen.

Vrouw We komen zeker terug ! Naar het vrijersstraatje ! (lacht)

Vader (biedt jassen aan.)

Baas (hand aan vader) Zo, Jacques, bedankt voor de ontvangst. Rosa, zal ik maar zeggen; Rosa, de taart was lekker. (hand Rosa)

Vrouw Je moet het me maar eens leren, zulke lekkere taart bakken. (hand aan moeder en vader.)

Moeder Je moet maar eens bellen.

Vrouw Dàt doe ik zeker.

Vader (begeleidt bezoek tot aan de buitendeur.)

Moeder (ruimt wat op.)

Vader (terug op) Ze zijn weg !

Moeder Brave mensen.

Vader Ik ben blij dat ze weg zijn.

Moeder Het was echt gezellig.

Vader Een gezellige ramp.

Moeder Dat begrijp ik niet goed.

Vader Daar moet ik je nu eens gelijk in geven. Je begrijpt het niet. Snap je nu echt niet dat je geklungeld hebt in de hoogste graad ? Die man dat was mijn baas en dat is geen gazetten verkoper.

Moeder Een . . . intellectueel.

Vader Iemand die mij kan bevorderen of kraken.

Moeder Maar hij vond mijn zelfgebakken taart toch lekker ?

Vader Dat is een vorm van beleefdheid, sulleke. Zelfs als het uitwerpselen van een olifant waren, natuurlijk netjes verpakt, dan zouden ze die opeten. En als het helemaal niet te eten was, dan zouden ze zeggen dat ze wat overvloedig gedineerd hadden, dat het er echt niet meer bij kon enz. Snap je ?

Moeder Maar zijn vrouw wilde zelfs de afwas doen !

Vader Natuurlijk ! Maar je zult ze hier nooit meer terug zien.

Moeder Als ze 't zo zitten hebben. Als het zulke komedianten zijn, dan moeten ze hier geen poot meer in huis zetten. Ik heb echt mijn best gedaan. Met het moeilijkste recept een taart gebakken. Als het zo zit: salut !

Vader Ze zitten nu in hun auto en lachen dat ze schokken.

Moeder Dan zullen ze hun stuur wel eens loslaten en op ene boom komt het toch niet aan !

Vader Ik heb goesting om me morgen ziek te melden.

Moeder Als ze hard genoeg lachen en ze hun stuur loslaten, dan ben je misschien meteen bevorderd. Carrière maken zit op een klein plaatsje, soms, zeg je zelf altijd.

Vader Rosa, vandaag had ik graag een geslaagde avond meegemaakt. Een avond die bij mijn baas zoete herinnering opwekt.

Moeder Er was suiker genoeg in de taart.

Vader Je bent een boerendochter en je zult er een blijven, héél je leven.

Moeder Daar heb ik geen spijt van.

Vader Maar als vrouw van een hoge ambtenaar . . .

Moeder Toen ik je trouwde was je maar een gewoon manneke en ons moeder was er tegen. Die bureaumannekes zijn te kostelijk aan plastrons en witte hemden, zei ze. 't Viel nogal mee. Maar de laatste jaren is het naar je kop geslagen. Promotie. En je gezin dan ? Voor wat zie je mij nog staan ? Weet je nog wel dat ik vrijwillig je knechtje speel ? Je profiteert van mijn goedheid, van mijn gediensigheid.

Vader Je bent nu eenmaal een . . . eenvoudige vrouw.

Moeder Ik ben een eenvoudige vrouw. Dat is zo. Maar jij hebt het in je bol. Zo een dikke kop (toont) zul je nog krijgen. Hij zal nog ontploffen. En ik zal dan lachen. D' Er is een varkenskop ontploft, zal ik dan ropen. Jij ! Jij !

Vader (windt zich op, wil kwaad antwoorden, beheerst zich nog, kwaad af.)

Moeder Ik ben maar een eenvoudige vrouw. Een sloor wilde hij zeggen. (schrikt wat, vindt ergens een klokhuis van een appel en doet die naar de keuken, ruimt wat op. Kijkt naar de kast. Neemt brief, leest, plakt toe0 Schikt kussen in lange zetel, doet licht uit. Slaapt in de zetel.)

DOEK TOE.

Vierde bedrijf

Twee weken later.

(tante Elly is op bezoek. Doek gaat open midden in het gesprek.)

Moeder Neen, ik was er niet goed van. Het was een zware slag. Wat een mens allemaal al niet kan meemaken.

Tante En we zijn nog niet dood.

Moeder Gelukkig maar.

Tante En wat zegt Jacques ?

Moeder Niet veel. Ik weet het ; ik ken hem. Hij doet alsof het zijn koude kleren niet raakt, maar 't heeft hem ook gepakt. Voor hem is het echter minder erg dan voor mij. Hij is met zijn werk bezig, maar ik ben thuis. Ik zie een lege plaats aan de tafel, het onbeslapen bed. Ik zit soms te dubben. En dan denk ik : waar zit hij nu , wat doet hij nu. Zou hij niet terug willen ? Eerst was er die avond dat Jacques zijn baas op bezoek was en die ruzie die daarop volgde. Ik had zijn carrière gebroken. Ik was de bron van alle ellende. De volgende morgen roep ik op Danny. Ik dacht wat spookt die daarboven weer uit ? Ik ga naar zijn slaapkamer en krijg een schok: zijn bed is onbeslapen. Dat was nog nooit eerder gebeurd. Jill dacht dat hij misschien bij een van zijn schoolvrienden was blijven slapen. Heel de dag ongelukkig geweest. Gehoopt dat het maar vlug avond was. Jill kwam terug van school, maar van Danny geen spoor.

Tante Het komt wel goed.

Moeder Hij is uit eigen beweging weggegaan en moet uit eigen beweging maar terug komen, zegt Jacques. Hij heeft alles gekregen wat hij nodig heeft. Als hij zich kan verbeteren, dan moet hij maar wegblijven.

Tante En de politie ?

Moeder De politie, nu zeg je me wat. Ze hebben al enkele keren komen vragen of hij al terug was. En ze hebben al een heleboel papier ongevuld. Jacques had hun gevraagd de zaak niet te grootst aan te pakken. Heel Brussel zou ermee lachen, zegt hij. Maar Brussel interesseert mij niet. Ik wil mijn zoon terug !

Tante Dan kan ik begrijpen.

Moeder Wist ik maar waar hij is. Ik zou er naartoe snellen. Op m'n knieën gaan vragen om terug te komen. Misschien durft hij niet terug komen. Hij moet zich eenzaam voelen. Verlaten.

Tante Je moet maar niet te veel piekeren. Ik heb zo een gevoel dat alles nog vlug in orde zal komen.

Moeder Denk je ?

Tante Ja, dat denk ik.

Moeder Als hij maar niet ergens gevonden wordt. Ik een diepe gracht. Het was nogal mistig die avond. Met een zotte kop van huis weglopen en dan in die grachten aan het boswachtershuisje . . .

Tante Ik moet nu dringend weg0 Straks kom ik nog wel eens langs.

Moeder Moet je écht weg ?

Tante Ja, maar ik kom ZEKER terug. Tot straks.

Moeder Je komt toch nog terug ?

Tante Beloofd ! (af)

Moeder (zet zich in de zetel. Telefoon gaat. Moeder naar telefoon.) Hallo ?! Ben jij het Lydia ? Ik ben blij dat je belt. Neen, nog altijd niets. Ik ben je dankbaar om je medeleven. Ja, mijn man laat niets van zich merken ! Mannen ! Jullie komen toch even langs ? Dat is goed ! Ja, het is een tijdje geleden. Tot straks en nogmaals bedankt. (telefoon neer, terug in de zetel.)

Jill (komt thuis uit de school) Dag, mams ! Is . . . Danny ?!

Moeder Neen.

Jill Echt niets ?

Moeder Neen !

Jill Toch ben je precies minder zenuwachtig. Tante Elly ?

Moeder Tante Elly . . . ik kan ze niet volgen de laatste tijd. Ze belt om te zeggen dat ze niet komt, wanneer je zeker weet dat er geen afspraak was. Ze loopt hier in en uit en als je vraagt waar ze naartoe gaat, dan bekom je geen zinnig antwoord.

Jill Ze is aan 't vrijen ! En ze zal soms niet weten waar haar hoofd staat. De bronstijd, mams.

Moeder Bronstijd ! Was Danny maar terug ! Als ik wist waar hij was ! . . .

Jill Verwacht je bezoek, mams ?

Moeder Ja, maar ze blijven niet lang. Dat kan immers niet in deze situatie.

Jill (af en terug op met appel) En vordert de literatuur, mams ? En wanneer de praktijk ? Vandaag, vermoed ik ? (af)

Moeder Er wordt aan een mens altijd langs meerdere kanten getrokken. Je zou dit moeten doen, daar belangstelling voor hebben. Blij zijn om dit, vol attenties voor de futiliteiten uit andermans leven, terwijl je zelf door verdriet verscheurd wordt. Jezelf zijn, tijd hebben voor eigen leven en verlangens dat is belangrijk. Maar wanneer heb ik tijd ? (neemt boekje vast) Wat heb ik aan strekenverkoperij ? Wat uit je hart komt, wat je spontaan zegt en doet dat is het. (leest) Je laten gelden. Je bent een boeiend persoon. Even belangrijk als anderen. Zet je niet in een hoekje ! Jij bent belangrijk. Laat anderen zien dat je leeft in de sfeer van nu. Dwing respect af ! Wees jezelf. (leest stilletjes verder, zet zich, legt boekje weg, kijkt voor zich uit.)

Vader (komt thuis van het werk) Het is hier zo rustig !

Moeder (recht, neemt tas aan, zoent, zet tas in plaats ernaast, terug op.) We hebben bezoek vandaag.

Vader Een goed uitgekozen dag. Toch die zuster van mij niet met haar bureaumannetje ?

Moeder Wel een bureaumannetje. Een vriendin met haar man.

Vader Ik wist niet dat jij vriendinnen had ?

Moeder Een mens leeft niet van brood alleen. Zo is het !

Vader Jij bent zo . . . anders ?

Moeder Anders . . . om dat . . zoentje ?

Vader Wel ja, en . . .

Moeder Misschien ben ik ook een Kameleon geworden en pas ik alles aan volgens de omstandigheden. Lust je geen aperitiefje ? Zo een zalig drankje ?

Vader Als ik je daardoor niet ontgrief !

Moeder Mij ontgrievend ? De kast bedoel je ? Zo een lekker glaasje porto.

Vader De porto van altijd.

Moeder Prima ! twee !

Vader Wat ?

Moeder (zet zich.) Twee porto ! Eentje voor mij en eentje voor jou ! Niet te vol, alsjeblieft ! Je zou kunnen storten !

Vader Maar dat is toch jouw werk ?

Moeder Mijn werk ? Ik heb geen werk. Ik heb alleen hobby's. En eentje daarvan is de hele dag wassen en plassen en huismoederke spelen. Barmeid was maar een gelegenheidsactiviteit. De kleur van de Kameleon, weet je ? Twee porto, graag !

Vader Ik snap het niet.

Moeder Hoeft niet. Krijg ik nu mijn drankje, of niet ? Of ben je soms te moe ? (neemt krant) Ik heb het ook druk gehad, héél de dag ! Of denk je dat er alleen maar op het bureau gewerkt wordt ? Willen we dat morgen eens veranderen ? Jij huisvrouw en ik bureaumanneke ?

Vader Maar dit is de omgekeerde wereld ?!

Moeder (kijkt in krant)

Vader (schenkt traag twee porto in, met glaasjes op dienblad naar moeder.)

Moeder Je lijkt zo gespannen ? Zo een wat vriendelijker bediening zou ik wel op prijs stellen.

Vader (maakt grimassen.)

Moeder Keurig ! (krant weg, neemt glaasje.) En zet je naast mij ! Ik bijt niet. En vertel eens wat op je hartje ligt !

Vader (zet zich, drinkt.)

Moeder Wil je niet weten wie er op bezoek komt ?

Vader Jouw vriendin en een manneke !

Moeder Juist ! O ! Voor ik het vergeet: er is vandaag geen soep ! Tijdsgebrek. Maar er is wel brood. Een boterham uit het vuistje. Echt lekker en omzeggens geen afwas of opruimwerk.

Vader Wat gebeurt hier allemaal ? (richting keuken)

Moeder (neemt krant) En alles goed opruimen. ONS bezoek, weet je !

Vader Als dat maar geen gekke gewoonte wordt. Jouw bezoekjes.

Moeder Lydia is een keurige dame. Van goede komaf en haar man is echt geen gewoon ventje. Het is een heer.

Vader De pot op met Lydia en haar herenventje !

Moeder Dat zeg je haar maar zelf.

Vader Een boterham uit het vuistje ! (af)

Moeder (leest krant, doet alsof)

Jill (even op, naar moeder toe) bladzijde 35 mams ! (af)

Vader (met boterham in de hand, uit keuken naar moeder toe.) Als je een hele dag gewerkt hebt . . .

Moeder (kijkt op van krant) Pas op voor broodkrumels. Ik ben niet van plan om nog eens met de stofzuiger de boel hier een beurt te geven. Daar ! Raap op !

Vader (raapt op, af naar keuken, even later terug op.) Dat smaakt niet.

Moeder Kwestie van gewoonte. Alles went.

Vader Mag ik de krant ?

Moeder Ik was net klaar. Nog wel wat sport en zo . . . o, voor ik het vergeet : deze avond liefst geen sigarenrook in de living. Ik vind dat niet gastvrij en ieder bezoek is er niet op gesteld. (recht)

Vader (zet zich, neemt krant.)

Moeder (bekijkt de portoglazen) Drink je niet helemaal leeg ? (biedt vader zijn glaasje aan, die het helemaal leegdrinkt en dan de krant leest.)

Vader Vrouwen !

Moeder (ruimt wat op, zet voetbankje onder vaders voeten, bel gaat.)

Moeder (naar deur toe, terug op met bezoek : de baas van vader en zijn vrouw.)

Vader (recht, schrikt had dat uiteraard niet verwacht.)

Vrouw (geeft rode rozen aan moeder.) Dag, Rosa !

Moeder Dat had je niet moeten meebrengen, Lydia ! Zoveel (zoenen) rozen !

Moeder (zoent baas)

Baas Je bent precies jonger geworden sinds ons vorig bezoekje ? (tot vader) Gefeliciteerd met je vrouwtje, Jacques !

Vader Je hebt me daarstraks niets gezegd van je bezoek !

Baas Te druk man. Maar je weet het toch, dat waar ik goed ontvangen wordt ik steeds weerkeer !

Vader (zoent Lydia)

Moeder (bloemen op kastje.) Zet ik meteen maar in een vaas. (neemt jassen aan, geeft ze door aan vader, die ze dan weghangt.) Neemt u maar plaats !

Vrouw Ik help u eerst de bloemen schikken.

Moeder (vaas uit keuken, schikt bloemen met Lydia.) En wat zou men willen drinken ?

Baas Geen voorkeur !

Vrouw We laten ons helemaal leiden door de keuze van de gastvrouw !

Vader Een goede porto ?

Moeder Een wijntje ! Iets ouds, dat al jaren in de kelder lag, zo wat vergeten.

Baas Zal wel iets goed zijn.

Vrouw En als het niet goed is dan kunnen we nog altijd een lekkere porto drinken.

Bezoekers (zetten zich) Een oud wijntje. En hoe heet het vondelingske ?

Moeder (haalt fles uit barkast, achter de andere flessen verborgen. Toont, naam is niet meer te lezen.) Chateau . . . (schenkt in.)

Baas Goed, goed ! Ik ben geen merkendrinker. De kwaliteit telt. (tot vader) Je was de krant aan 't lezen ?

Vader Informatie.

Baas Ik moet eerst de vaat helpen doen, de koffie zetten en dan . . .

Vrouw Maar vandaag heeft hij vrijaf gekregen.

Vader Dat verwondert me allemaal !

Vrouw Echt ? Sinds man en vrouw gelijkwaardig zijn moeten mannen thuis ook iets doen. En bij ons is dat al jaren zo. We lopen er niet mee te koop. Een directeur- generaal die borden wast dat hoeft niet iedereen te weten, maar het scheidt wel een sfeer in 't huishouden. Hij doet keurig en bijna perfect de vaat. En wanneer de strikjes van zijn schotje wat te klein worden, dan weet ik dat hij moet vermageren. (tot vader) Jij doet toch ook de vaat, de stofzuiger, enzo ?

Vader (traag) Ja . . .

Moeder Hij is nog niet zo bedreven. Maar het komt wel !

Baas Bij een volgende gelegenheid, op een zaterdag of zo, zouden de dames kunnen gaan winkelen en wij een lekker etentje klaarstomen.

Moeder Dat staat nog op het programma ! (heft glas omhoog.) Op onze mannen. Op hun verborgen talenten !

Baas Op onze lieve gastvrouw !

Allen (drinken)

Baas Hemels ! Een godendrankje. Een voordeel dat het tussen onze vrouwtjes goed "klikt" Zulk wijntje ! (bekijkt langzaam de fles, probeert naam te lezen, lukt niet, fles neer.)

Vader Ik wist helemaal niet wie er op bezoek zou komen en van een vriendschapsrelatie tussen . . . Lydia en mijn vrouwtje had ik nooit iets gehoord.

Vrouw (kijkt naar rozen, herschikt wat, moeder haalt andere vaas, meer geschikt.)

Baas Men zegt dikwijls dat vrouwen de ondergang van de wereld zijn omdat er vroeger al eens voor gevochten werd, oorlogen gevoerd de Grieken, de Romeinen . . . Maar dat is lang voorbij. De atoombom en andere moderne wapens zijn door mannen uitgevonden.

Vrouw (komt terug naar salon) Mannen onderschatten gewoonlijk hun vrouw. Vrouwen zijn gewoonlijk te gedienschtig en mannen denken dat dat op een gebrek aan initiatief of intelligentie duidt. (drinkt) Echt ! Hemels ! (glas neer)

Vrouw Zelfs mannen die carrière gemaakt hebben, hebben dat in de eerste plaats aan hun vrouw te danken. De sfeer in het huishouden, de rust, het gelukkig zijn, schept studiemogelijkheden, nodigt uit tot inzet ! Hoe kan een man nu studeren, indien hij niet weet in welk bed hij 's avonds kan slapen ?

Baas Vrouwjes zijn de hoeksteen van de moderne samenleving.

Vrouw En mannen zijn alleen maar de steunbalken, die ervoor moeten zorgen dat het dak niet op ons hoofd valt.

Baas Zo is het nu eenmaal. (tot vader) Een andere kijk op het leven niet ? (de bel gaat.)

Moeder (recht) Als men mij wilt excuseren ? (naar deur toe, af, terug op, gevolgd door tante Elly.) Mag ik u tante Elly voorstellen. De zuster van Jacques. (wijst naar vrouw en baas) Lydia en Karel. (allen recht, geven een hand. Tante bekijkt baas met meer dan gewone belangstelling. Hij is immers de broer van Ludovic, haar "verloofde".)

Moeder Drink je mee een glaasje ?

Tante Neen, is . . . Jill thuis ?

Moeder Op haar kamer.

Tante Als men mij wilt verontschuldigen ? (voor het afgaan naar Jills kamer, blijft ze even bij de rozen staan, glimlacht, af.)

Allen (zetten zich, drinken.)

Moeder (schenkt nog eens in.)

Vrouw (tot baas) Is dat geen prachtig vrouwtje ? (tot vader) Mijn complimenten met je zus, Jacques , is ze getrouwd ?

Vader Voorlopig nog niet.

Vrouw Je antwoord niet, Karel !

Baas Ik heb haar zo niet bekeken. Het is een beetje onbeleefd, vind je niet ?

Vrouw Maar zij bekeek jou.

Baas Is me niet opgevallen.

Vrouw Het is toch niet een van die vele vrouwen die jij mooi vindt ? Ik heb precies een vermoeden . . .

Baas Ik begrijp niet wat je bedoelt.

Moeder (lacht) Tante Elly . . . neen ! Ze is nu wel op het vrijers pad de laatste tijd, maar getrouwde mannen vallen voor haar buiten de prijzen.

Vrouw Mannen moet je steeds in de gaten houden.

Moeder Steunbalken zijn nu eenmaal steunbalken zolang het dak niet op je hoofd valt.

Vrouw Waar werkt . . . tante Elly ?

Vader Die werkt niet.

Moeder Brussel.

Tante (neemt vanuit de deuropening de telefoon, deur terug toe.)

Allen (drinken)

Tante (telefoon terug op plaats, op) Zo dat is weer in orde.

Moeder Wat ?

Tante Ik heb met iemand gebeld. Een afspraak.

Vrouw 'n Man ?

Tante Een mooie man.

Vrouw Jij hebt er in soorten.

Tante Ik kan uit een ruim aanbod mijn keuze maken. (kijkt naar baas en zijn vrouw ziet dat.) En die keuze is omzeggens al een tijdje gemaakt. (kijkt naar baas.)

Vrouw Wat heeft mijn man daarmee te maken ? (baas wordt ongemakkelijk.)

Tante Je . . . man ? Dat weet ik niet. Je . . . man ?

Vrouw Karel, wat heb jij met deze vrouw te maken ? Ken jij tante Elly ? (tot vader) Excuseer, Jacques, maar dit lijkt mij héél belangrijk ! (tot baas) Wanneer heb jij haar het laatst gezien ?

Baas Ik gezien ? Nooit !

Vrouw (tot moeder) Brussel, zeg je ? Brussel, de metro, de krantenkiosk . . .

Baas (kwaad) Ik heb haar nog nooit gezien ! (na een korte pauze.) Jacques : je zuster mag er best zijn !

Vrouw Maar, . . . maar . . .

Tante (bekijkt baas, tot vrouw) Ik zal je helpen. Ik zal je alles verklappen ! (lacht)

Vrouw Nu zullen we alles gaan weten. En: Zwijg jij nu, Karel !

Tante Een tijdje geleden leerde ik, - inderdaad in de metro en inderdaad aan een krantenkiosk een man kennen, die op 't ministerie werkt. Een lieve man.

Vrouw Die op 't ministerie werkt . . .

Tante Hij was daar zowat baas van het een en ander. Klein baaske, denk ik.

Vrouw Karel . . .

Tante Ik heb hem de laatste tijd bijna dagelijks gezien.

Vrouw Karel . . .

Tante Hij lijkt als twee druppels water op . . . Karel.

Vrouw Karel ?

Tante Neen, Ludovic.

Baas Ludovic ! (lacht) Mijn broer ! De verloren broer van mij. (recht, omhelst tante Elly) Jij, bent het liefje van onze Ludovic ? Neen, zoiets verdient hij niet.

Vrouw Was me dat even schrikken.

Moeder De steunpilaren blijven. Het dak valt nog niet in.

Baas Jij en Ludovic. Enig ! Hoe komt het dat ik dit niet wist ?! Wat een situatie daarnet !

Vrouw Je moet mannen niet meer netten geven dan ze nodig hebben om vis te vangen om te eten. (tot Elly) En je belde daarnet om een andere man ?

Baas Je moet vrouwen ook niet te veel netten geven.

Tante Ik had een afspraak . . . met . . . Danny.

Moeder Wat . . . Danny ? Hij leeft nog !

Baas De zoon . . . het komt wel goed. Alles komt goed vandaag (zoent Elly)

Vrouw Karel !

Baas Jij krijgt straks je deel ; (zoent) Ludovic ! (lacht)

Moeder En wat is er met . . . Danny ?

Tante Ik hoop dat het goed komt. Ik hoop . . . ik moet echter nog eventjes weg.

Moeder Vertel toch eerst . . .

Vader Wat vertelde . . . Danny ?

Tante Ik moet weg. (zoent baas) En de groeten aan Ludovic. Ik kom vlug terug. Ik moet mijn intriges nog afwerken . . . (naar deur toe) Ludovic zoent inniger, met meer gevoel. (af)

Moeder Nu ik er eens wat van zou kunnen te weten komen. (de arm van Jill wordt even zichtbaar om de telefoon te nemen)

Baas Daar horen we nog van. Verstandige vrouw.

Baas Ik had het even . . . warm.

Vrouw Gelukkig dat het maar even was. In mijn gedachten zweefde je hoofd al. Ik zoch al naar het een of ander scherp voorwerp.

Moeder Ze is weer aan 't organiseren.

Vader Mijn lieve zus !

Vrouw Als alles klopt is er niets aan de hand.
(arm Jill terug even zichtbaar om telefoon terug te plaatsen.)

Vrouw (recht) We zullen maar eens opstappen.

Baas ja, de fles is leeg.

Moeder Het was niet de enige die ik in de kelder vond.

Baas Bewaren. Gewoon bewaren voor de volgende gelegenheid. Een keurig wijntje.

Vrouw Goed dat we eens langkwamen. Ik heb mijn man nog nooit zo levendig gezien als daarnet. Hij kan dynamiet zijn.

Baas En ik leerde mijn toekomstige schoonzus kennen.

Vrouw Schoonzus ?

Baas Denk jij dat Ludovic zoiets laat rondfladderen ? Net er overgooien. Vangen !

Vrouw Bedankt voor de gastvrijheid. En als er nieuws is. Over Danny bedoel ik, dan laat je het zo vlug mogelijk weten, beloofd ?

Moeder Bedankt voor de bloemen.

Baas Dat wordt hier nog een familieaangelegenheid. Beste Jacques, ik zal je nog moeten aanbevelen voor promotie. Je moet ofwel hard studeren of ik moet je examenvragen geven. We zien wel ! (vader haalt mantels, handdruk, kussen, . . .)

Moeder Wel thuis !

Bezoekers (af)

Vader Je bent anders geworden.

Moeder Neen, jij bekijkt mij anders. Een mens verandert niet.

Vader Zou . . . Danny . . .

Moeder Ik weet niet wat tante Elly bekokstooft. Ze doet zo raar.
(de bel gaat)

Moeder (naar deur. Mickey en Lesley komen binnen, spelen mee in het spelletje van tante Elly.)

Lesley Goede avond. Is Danny niet thuis ?

Vader Neen. Ik denk dat . . . (ze komen ongelegen.)

Mickey We hadden gehoopt . . .

Vader Het is al laat . . .

Mickey Als we ongelegen komen . . .

Moeder Jullie komen helemaal niet ongelegen. Het alleen maar laat en morgen . .

Jill (plots op) Hallo ! Fijn dat jullie nog even langkomen. Zet je. Maak het je gemakkelijk.
Een glaasje ?

Mickey (schudt neen)

Lesley Het hoeft echt niet.

Jill Ik haal vlug iets. (af naar keuken, terug op met fles cola en drie glazen.)

Moeder (tot vader) Doe jij die wijnglazen even weg.

Vader (met tegenzin af met glazen) Ik ga meteen naar bed.

Moeder Je kunt toch nog even bij onze gasten blijven . . .

Vader (af)
(de bel gaat.)

Moeder (opent, tante komt op, laat de deur wat open . . .) Ik verwachtte . . .

Tante Ik ook.

Moeder Wat verwachtte jij ?

Tante De ontknoping van het verhaal.

Moeder   Het verhaal ?
Tante   Danny is hier !
Moeder   Hier ? Ik zie niets ?
Tante   Danny . . . kom !
Danny   (niet te best gekleed, traag, op.)
Moeder   (omhelst) Mijn zoon. Danny !
Jill   Dag, broertje ! (omhelst)
Mickey   Hallo ! (handdruk)
Lesley   (omhelst) Danny !
Moeder   Je bent terug, jongen.
Danny   Waar is . . papa ?
Vader   (vanuit de geopende keukendeur, naar Danny toe.)
Danny   Hallo, papa !
Vader   (steekt hand uit) Danny ! (trekt Danny naar zich toe, omhelst.)
Moeder   Waar was je al die tijd ? We waren ongerust !
Vader   Dat zijn toch geen toeren. Je ouders zo . . .
Moeder   Hoor eens, Jacques ! Wij gaan naar de keuken. Wat glazen afwassen en wat opruimen.
                  We laten die jonge mensen even alleen. Ik denk zeker dat dat in het plannetje past,
                  nietwaar tante Elly ?
Tante   Intelligente vrouwen kun je nooit iets verbergen. (vader en moeder naar keuken, af)
Tante   (naar bar toe) Jill, voor iedereen een Whisky, voor mij een dubbele. Neem maar plaats,
                  kinderen. Mijn taak is bijna af.
Mickey en Lesley zetten zich, Danny naast Lesley, Jill schenkt in, met dienbord voorbij tante, die er vlug eentje afneemt, ineens leegdrinkt, er naar kijkt, Jill vul terug glaasje en biedt iedereen een drankje aan.)

Tante   Op de verloren zoon ! (drinkt ineens leeg) Mijn glas is leeg !
Jill   (wil inschenken.)
Tante   Niet te vlug. Maar nu je toch rechtstaat: net niet te veel inschenken !
Tante   (met vol glaasje naar vaas met rozen.) Danny, hou jij van rozen ?
Danny   (naar tante toe.) Rozen ?
Tante   Rozen !
Danny   Ja, maar . . .
Tante   (neemt 1 roosje , geeft het aan Danny, fluistert wat in zijn oor, dan luid) Rozen zijn prachtig en zeker rode rozen.
Danny   (aarzelend met roos naar Lesley, die met rug naar hem zit.)
Jill   Onze tante Elly is niet te onderschatten !
Danny   (biedt roos aan Lesley, die lachend roos aanneemt en naast zich neerlegt en verder aandachtig luistert naar Jill.)
Jill   Niet te onderschatten. Weet je dat ze vrijt, met de broer van paps zijn baas ? In Brussel aan een krantenkiosk van de metro opgepikt.

Gedurende het gesprek van Jill, staat Danny daar wat onbehouden, weet niet wat te doen, zoenen ?

Jill   En ze laat hem niet meer los ! Daar ken ik haar veel te goed voor.
Danny   (denkt na, kijkt naar tante die wenkt, traag naar tante.)

Lesley Dat wil ik best begrijpen. Als ze maar alle 5 jaren zulk een kans krijgt en de kansen minderen met de jaren . . .

Tante (biedt Danny de hele pot rozen aan. Danny weet niet wat met een grote vaas rozen gedaan, plots idee: alle rozen uit pot, water op de vloer, met rozen naar Lesley.)

Jill Het moet een brave sul zijn.

Lesley Vanaf het begin goed onder de pantoffel ! (lacht)

Danny (met rozen voor Lesley, lacht naar Lesley die teruglacht.)

Mickey en Jill (applaudisseren.)

Danny Mag ik je nu kussen, Lesley ?

Lesley Kussen ? Waarom ? Waarvoor ? Wat denk je wel ?!

Danny (kijkt naar tante, die teken geeft. Hij kust Lesley ONSTUIMIG.)

Mickey Klasse ! Grote klasse !

Lesley Je hebt nog niets gezien ! (kust Danny)

Tante (naar gezelschap toe.) Halt kinderen, wacht even. Ik wil van deze gelegenheid een foto maken !

Jill Een foto ?

Lesley Niets daarvan !

Mickey Een foto. (helpt Danny en Lesley naast elkaar staan, poseren.)

Tante (geeft een roos en zorgt dat de verliefden samen de stengel vasthouden, stelt zich wat op afstand, verbetert de houdingen.)

Tante Aandacht, lachen. Nu ! (klapt luid in de handen zodat allen schrikken, nadien lachen. Op dat geluid komen vader en moeder uit de keuken.)

Moeder Wat gebeurt er hier ?

Tante Een geluidsfoto. Blijft jaren levensecht.

Vader (kust tante) Ik wist niet dat ik zulke ondernemende zus had.

Jill Eén goede tante in een familie kan wonderen doen.

Men feliciteert de verloofden.

Vader Een balpen !

Jill Een schrijfdinges ? (geeft balpen en papier aan vader die er vlug wat opschrijft.

Vader (briefje aan Danny.)

Danny Dat kan ik niet lezen.

Vader Toch maar proberen !

Danny Goed voor een . . . brommende . . . brommer en een Europese . . . rugzak.

Jill Reis voor twee personen !

Danny Prachtig ! Geweldig, paps !

Tante En daar wist ik nu eens niets van !

Moeder Er zou hier wat moeten opgeruimd worden.

Mickey (neemt boekje met beleefdheidsvormen, dat in de buurt ligt en leest.) In het moderne huisgezin zal papa zich spontaan voor alle huishoudelijke werkjes aanbieden.

Moeder Nu hoor je het ook eens van iemand anders !

Danny Ik denk dat ik zelf maar wat zal moeten opruimen. Er is hier al ellende genoeg geweest . . . door mij.

Jill Maar de vrede is getekend. Er is zelfs een foto gemaakt.

Vader Weet je waar ik nu zin in heb, mama ?

Moeder Hoe kan ik dat nu weten ?

Vader In een lekker soepeke.

Moeder Uitgesloten. Dat duurt uren. En morgen moet je weer naar Brussel, werken.

Vader Ik neem een dag verlof. Het zal druk worden de komende maanden. Er zal nog veel volk over de vloer komen. Mijn zus met haar Ludovic, de ouders van Lesley over de bruidsschat komen onderhandelen. En Mickey die maar rond Jill draait . . . Ik ga morgen eens lekker uitslapen en rusten voor de komende drukte.

Lesley Ik wil hier de praktische kant niet beïnvloeden. Dat begrijpen jullie best. Toch wil ik een voorstel doen ! (naar ouders toe.) Jullie zetten zich lekker in een rustige zetel en gaan rustig wat . . .

Jill (Lesley, Mickey en Danny samen.) . . . VRIJEN !!!

Vader Terwijl jullie toekijken zeker ?

Danny Wij zouden een wandelinkske kunnen maken.

Mickey Naar de disco ! En een glaasje drinken.

Tante En ik dan ?

Danny Jij mag vandaag op onze kosten drinken ! En net voordat je dronken wordt, kronen we je tot edelvrouw van een geslacht dat nog moet geboren worden. De jeugd van tegenwoordig, tante (zoent) heeft mensen zoals jij nodig. Een beetje afstandig naar een probleem kunnen kijken, maar er toch middenin zitten en zo alles kunnen oplossen.

Moeder Jullie kunnen toch allemaal hier blijven. Voor één keer mag je de stereo keihard zetten.

Jill Zet hem héél zachtjes en kruip eens dicht bij elkaar, dat is zeker lang geleden. Men moet heel zijn leven vrijen. Alle dagen.

Danny We komen vandaag misschien nog terug, maar morgen zeker.

Allen langzaam af, tante het laatst. Vader zet zich neer, weent. Moeder naar de stereo toe. Zachte muziek. Schenkt twee glaasjes in. Dimt licht. Zet zich dicht naast vader. Doek langzaam toe.

EINDE.